

Különös figyelemre méltó!
A hírneves dr. **FORTI-féle sebta pasz**
mely rendkívül gyorsan, elválasztó, érlelő és fájdalomcsillapító hatással bír, leggyorsabb, legbiztosabb és legkíméletesebb gyógyulást okozza minden esetben. Egy csomag ára 50 kr, nagyobb csomagok 1 frt, használati utasítást együtt postán küldve 20 kral több.

TÖRÖK JÓZSEF raktár Pesten:
Bécsben Fehér F. X. gyógyszerár, levéltár 1. sz. sz.
Dr. Girtler F. gyógyszerár, Fejégy 7. sz. sz. Herabony G. gyógyszerár, Neuba, Kaiserstrasse Nr. 90. — Graczbán: Nedved A. gyógyszer. — Mur-téren:
Továbbá kapható Budapesten: Jézovits M. a nagy (3) koronás-utca. — Formágyi P. gyógyszerár, Koronás-utca 30. sz. — Ifjabb Wagner D. vask-utca 4. sz. — Nagy Kristófhoz: csimzett gyógyszerár, Kristóf-tér sarkán; és idős Dr. Wagner D. gyógyszerár, váci boulevard 59. — Egressy R. gyógyszer. nádor-utca 2. — Telkesy J. udvari gyógyszerár, váci városban. — Wlaschek E. gyógyszerár, a Kristina-városban. — Frau J. Schwartzmayer E. gyógyszer. Városliget 65-utca. — Elzsdorfer G. gyógyszer. Tabánban (Ráczváros) 65-utca. — Alsó-Lendvay: Kiss B. nál. — Aradon: Rosnyai M. gyógyszer. — B. Ulfalun: Sárthy L. — Békés-Csabán: Biner B. — Búd-Szent-Mihályon: Lukács F. — Debreczenben: dr. Róthmáty V. E. — Tamásy E. és Gölt N. — Órvidy O. — Duna-Káldvára: Nádháza F. — Egerben: Schüttig J. és Köllner Lőr. — Eperjesen: Isépy Gy. — Érsekújváron: Conleiger J. — Gyöngyösön: Mersis N. — Győrött: Lehner F. — Huszton Teodorovics J. nál. — Jászberényben: Tschler E. — Jolán: Keszécsy T. — Kassán: Keregi A. — Kálmán: Frager Béla. — N. Károlyon: Sittler J. — N. Szombaton: Platosz R. — N. Varadon: Huzella M. és Molnár J. gyógyszer. — Nyírbátoron: Sztruhár J. Nyíregyházán: Korányi J. gyógyszer. — Pakson: Malatinszky S. — Pécsen: Sipőcz J. Fozsonyban: Pesti Gy. — Putnokon: Pékcs N. — Rákosmónban: Hamalik K. — Rozsnyón: dr. Pósch J. gyógyszer. — S. A. Ujhelyen: Galik G. és Pinter F. — Sümegben: Stamborsky L. — Szathmaron: Bossin J. — Szegeden: Kovács Albert. — Sz. Fehérváren: Braun J. — Brozmann E. és Diebálly Gy. — Székelyhídon: Szabó J. — Szombathelyen: Pállich F. — Tárján: Monó T. — Temesváron: Tárcay István és Pap J. — Tészen: Agoston Gy. — 1. Ullakon: Roykó G. — Tokajban: Dr. Juhász P. — Ungváron: Lám Sándor gyógyszer. — Speck J. Peltáskán: A. és Krausz A. — Veszpremben: Ferecskay K. — Villányon: Fekete E. — Zircen: Tejtel J. — Zólyomban: Szech L. Erdélyország: Kolozsváron: Valentin A. és Wolf. — Brassón: Fabik E. és Gyertyánffy és Verár. — Hatzegben: Mátéfi B. gyógyszer. — M. Váráshelyi: Buchner M. — Szászváron: — Reker E. K.

Ezen kitűnő hatás, nem eléggé ajánlható gyógyszer készítője
Forti László. Lak.: Buda, ráczv., Booskay-tér 719. sz.

Raktárunkban az árucikknek nagy mennyiségűre halmozódván, minél fogva annak egy tekintélyes részét valóban jó minőségű **női divatkelméket** és divatos női öltönyöket 25, 50 és 75%-kal áron alól leszállítva **végeladjuk.**

4299 Mély tisztelettel
KELLER és ZSITVAY.
Budapesten,
szervitátor, szerviták épületében.

TANNINGENE.
Ólommentes ártalmatlan hajfestő.
szürke, fehér és vörös haj, szálak, és szemöldök számára, melyet a leggyorsabb és legbiztosabb módon csak egyszeri használat után is, megbízhatóan és b. zatosan hibátlan fényes szőke, barna és fekete természetes színeket, melyet a megőrzés előtt bírtak, ismét vis. zanyerik és sem szappannal mosdák, sem gőzfürdő által nem veszítik el azt. Ára 1 frt 250.

Eredeti keleti rózsatej,
Russ Károlytól, 4339
a bőrnek azonnal, és nem csupán hosszabb használat után, oly gyöngéd, vakítófényű, fiatal frissességű színt ad, mint a mely semmi egyéb sz. alát nem érthetők el; ráncokat, minden sár, vagy barna arc-szín azonnal eltávolít, s egyformán alkalmas és hasznos valamennyi testrésze. Ára 1 frt 250 kr.

Szeplőt,
májfoltokat, pörsekeneket, bőr-alkát, az arc vörösségét napégést és a bőr minden kivágását a dr. Tobias-féle Eau miraculeuse antiphelique, a bőrön s a bőr alatt gyűlkező festékek feloldása által gyökeresen eltávolít, s a legdrágább, legkérgezőbb bőrt éjén át puhá, s fehérre és gyöngédessé teszi. Ára 1 frt 50 kr.

Valamennyi ilyen felsorolt különlegesség jóállás mellett határozottan ártalmatlan, s egyedül valódi minőségben szállítja:
Russ Károly,
gyógyszerész és vegyész, Bécsben,
I. Bezirk, Wallfischgasse Nr. 3.

Francia hajfestő-szer. (Chromatique Parisien.)
Ezen, Párisban és Franciaország egyéb városaiban több év óta a legjobb sikerrel alkalmazott hajfestő-szer, mely minden eddig e célra használt porokat, kenőcsöket és folyadékokat kényelmes és biztos alkalmazása által, valamint gyors a megjelölés eredményével — mely 10–15 perc alatt bekövetkezik — alkalmasa által, mindenki által könnyűséggel és az egészségre káros hatás nélkül használtatott, melyet a haj fekete, barna, vagy szőke szíre tetszés szerint megfestetik. — Ára egy doboznak használati utasítással együtt 2 frt.

Buda pesten a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerár, királyi utca 7-ik szám alatt. 4272

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

KÖZLEMÉNYEK
a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. minisz. köréből.

Katalogus azon találmányokról
melyek
a magyar korona országainak területén
az 1876-ik évi deczemb. 31-ki ügyállás szerint
szabadalmi ótalom alatt állanak.

Közi
a miniszterium ipar- és szabadalmi osztálya.
Ára füzve 1 frt.

Épen most jelent meg
a Franklin-Társulat kiadásában a 21–22. füzet (III. kötet első és második fülete), és minden könyvkereskedésben kapható:

TALÁLTMÁNYOK KÖNYVE.
Ismeretek a kézmű- és műipar mezejéről.
Ezen mű 40 füzetben fog megjelenni. Egy-egy füzet ára 40 kr.
Minden egyes füzet külön is kapható.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter ur az ipari szakirodalom meghonosításában hazai iparunk emelkedésének fő-tényezőjét látván, alkalmas nyújtott ily mű létesítésére, s mi alulirt irodalmi intézet, bár tetemes áldozatok árán, örömmel vállalkoztunk annak kiadására, mert meg vagyunk győződve, hogy ezáltal nemcsak hazai egyetemes irodalmunk egy régi tárgyongó hézagát töltjük ki és egy paragon maradt tér mívelését veszszük fogamatba, hanem előmozdítunk vele oly törekvést, mely hogy mihamarabb győzelemre vergődjék, minden magyarnak hazafiai óhaja.

A főtökintet, melynek zemmeltartásával a munka készült, az a van fordítva, hogy az közepes állást foglaljon el a szoros szakmunka és a népies előadás közt, valamint arra, hogy midőn a szakember ismereteinek bővítésére talál benne anyagot és serkentést a további haladásra, a laikus lelje föl benne azt, mi tudnivalóját kielégíti, és minek ismerete a művelt ember egyik kelléke. Egyáltalán a mű iránya olyan, mely lehetővé teszi, hogy az abban lerakott anyag közvagyonná válhassék és az általános művelődést előmozdítsa.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszter megbízásából és az országos magyar iparegyesület felügyelete alatt több ideig munka alapján dolgozta

FRECSKAY JÁNOS.
A szöveget közel 1000 szép fametszessel látja el intézetünk.
Az előfizető az egész mű megvételére nem köteleztetik.
Első és második kötet ára 8 frt.

Kiadja és nyomtatja Franklin-Társulat Budapesten, egyetem-utca 4-ik szám.

D'ique francia hajfestő!
Ez a festő az eddig általánosan használt hajfestőkhöz képest sokkal gyorsabban és biztosabban hat, és a haj színét nemcsak átmenetileg, hanem tartósan megváltoztatja. Ára egy doboznak használati utasítással együtt 2 frt.

A Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A VILAG NÉPEI.
Nemzeti viseletek csarnoka.
Husz színezett képpel.
Irt.
K. BENICZKY IRMA.
Ára kemény kötésben 3 frt.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: 1 egész évre ... 12 frt, 1 félévre ... 6 frt. Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: 1 egész évre ... 8 frt, 1 félévre ... 4 frt. Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: 1 egész évre ... 6 frt, 1 félévre ... 3 frt.

10-dik szám. 1878. BUDAPEST, MÁRCZIUS 10. XXV. évfolyam.

HAFIZ ÉS A PERZSA FESTÉSZET.

Ötszáz éve lesz ma holnap, hogy Hafiznak földi maradványait átadták az anyaföldnek, melyből vétetett, de szelleme örökös hatalommal lebeg népe között; lelkesít, gyújt, és élvezetet ad mindazoknak, kik a „czukor nyelvű“ perzsa nép legnagyobb dalmokának költeményeit olvassák. E név: Hafiz az egész világ művelt népeinél oly népszerű, oly ismerős, mintha nem is egy ma teljesen jelentéktelen nép költőjének, hanem valamely nemzeti hős neve volna. És méltán. Hafiz oly maradandó emléket emelt nevének költeményeivel, mely ércznel maradandóbb, minden dicsőségnél ragyogóbb. Ő maga teljes mértékben fogta fel, sőt költeményeiben nem egyszer magasztalja is saját költői nagyságát. Egy versének utolsó szakában ezt mondja:

Ha dicsékszik énekével
A száznelyvű fiúmlé:
Hafiz őt megsejtené
S perzsa dallal küzd le.

Másutt megint következőleg dicsőíti íróllát:

Hafiz a te íróllad
Czukornádál edesebb:
Gyümölcsül ad czukrot a nád,
De tolladból méz csepeg.

Majd azt mondja, hogy az égi angyalok is bámulva hallgatják dalait és azokat betanulva, az isten trónja előtt dalolják, — más helyen meg azt hiszi, hogy a plejádok is megállanak az ő dalainak meghallgatására. Szóval Hafizt nem lehet szerénynek mondani, ha egyszer rákezd a maga dicséretére. Mentségeül azonban fel kell hoznunk a keleti költőknél divatozó azon szokást, hogy a költőknek maguknak kellett magukat dicsérniök, mert ott a pajtáskodó kritikát nem ismerték. Aztán egy latin író is azt írja: Opportet poetam semper de se bene sentire.

De térjünk át a jó öreg sirazi dalmok ismertetésére.
Tulajdonképeni neve Mohammed Semsz-eddin, a mi annyit jelent: „A vallás napja“ és „A dicséretre méltó“. A Hafiz

nevet később kapta, ezt a nevet mindenki megszerezheti magának, a ki a Koránt, a mohammedánok szent könyvét elejétől végig könyvnélkül betanulta. E név annyit jelent: „megőrző“, minthogy a Korán tartalmát emlékében őrizi. Hogy mikor született, azt nem tudjuk, csak halála éve ismeretes; meghalt 1389-ben (mohammedán időszámítás szerint 791-ben).

Ifjuságáról szintén semmit sem tudnak életiról, kivéve azt, hogy egy dervis-rendbe lépett s később annak főnöke lett. A szerzetes rendek főnökeit sejknek hív-

ják, tehát őt is gyakran *Sejkh Hafiz* néven találjuk említve; így áll ez az őt feltüntető festményen is. Hafiz szerzetes volt; de nem az a képzetű, alszenteskedő, mint korának többi szerzetesei (dervisek). Ő e hibáknak nemcsak ellensége volt, hanem azokat költeményeiben nem egyszer keményen ostromozta is; e pár versszakot idézzük költeményeiből:

Nagyon szent az apátur a
Szószéken és oltárnál;
De magányos szobájában
Bezzeg egész mást csinál.

HAFIZ.
(PERZSA FESTMÉNY UTÁN.)

Csodálom a bárgyu képi
Papokat a szöszéken,
Mást tanítanak s az életben
Cselekszenek másképen.

Tán maguk sem hiszik már a
Végnapot, mert különben
Nem volnának képmutatók
S csalók saját ügyökben.

Szabad gondolkozású férfi volt, s nagyon sok kellemetlenséget okozott neki, hogy a mint gondolt, úgy beszélt és írt is. Rendtársai ezt sehogys tudták megbocsátani. Ő nyíltan bevallotta, hogy bort iszik, pedig tudjuk, hogy a mohamedánok szent könyve keményen tiltja a borivást. Vétett tehát a szent törvény ellen, de vétettek rendtársai is, csak hogy ők titokban itták, Hafiz pedig a világ szemeláttára s még ki is dobolta. Költeményeiben mindenütt a bor dicsőítésével találkozunk. Többek közt ezt mondja:

Jámborsággal, lelki üdvvel
Ki gyánúsít engemet?
Ki vádolna ilyesmivel
Korcsmalakó részeg?

Hosszú újjú barátságklyát
Azért veszek magamra,
Hogy senki se gyanítsa azt,
Hogy kancsó van alatta.

Hafiz borát nem titokban,
Nem is csendben issza;
Fuvola- és hárfahangtól
Nem retten ő vissza.

A boron kívül szerelemért is lelkesült Hafiz. Oly mélyen érző szívről tanuskodnak költeményei és oly szépen vannak ezek kifejezve, hogy a világköltészet e nemű költeményeivel bátran kiállja a versenyt. Szegény Hafiz reménytelenül szeretett; a bájos Aruszi Dsihanba volt szerelmes; éjt napot töltött ablaka alatt, csak hogy láthassa s egy kegyes pillantást nyerhessen tőle. Hasztalan volt; Hafiz kérése sikertelen maradt, a leány becsülte, tisztelte őt, de nem akart neje lenni. Szerelmi költeményeiből egy párt mutatványul ide ígattunk:

Te vagy a regg, én a gyertya
A hajnalnak csendében;
Mosolyog fel s én lelkemet
Feldidőzom zivizesen.

Ha a lányka Hafiz porán
Mint a szellő elhalad:
Örömben szemfödőmet
Széttépek a föld alatt.

Zilált fűtől illatárja
Mámorba ejt engemet,
Varázsszemed csalfa fénye
Romba dönti keblemet.

Legnagyobb üdv Hafiz előtt
Itt e földön s azon túl,
Ha szemébe szép kedvese
Falujának pora hull.

Jöjj el s az én beteg szívem
Egészsége feléled;
Jöjj el s az én holt testembe
Visszaszáll egy új élet.

Jöjj el, mert az elszakadás
Szememet úgy becsukta,
Hogy győzelmes visszatértem
Nyithatja csak fel újra.

Jöjj el, hogy a Hafiz szívét
Lakó kedves csalógnál
Újra zengjen, felülvélve
Rózsás kerted harmatán.

Később megnősült, de nejét és gyermekét nemsokára elragadván karjaiból a

halál, fájdalomnak a legszebb költeményben adott kifejezést.

Hafizt a Mozafer uralkodóház, melynek uralma alatt élt, sok kegyvel és kitüntetéssel halmozta el, s ez némileg enyhítette azon kellemetlenségeket, melyeket rendtársaitól minduntalan szenvednie kellett.

Ezek még a költő halála után sem hagytak fel üldözésekkel. A szegény költő élettelen porhüvelyén akartak boszút állani azon zaklatások és guny miatt, melyeket életében ellenük zúdított.

Összeültek a dervisek és tanácsot tartának felette. Kisebb bűnös felett ítéltek a nagyobb bűnösök. A vád aképen hangzott, hogy Hafiz nem volt mohamedán, hanem tűzimádó, minthogy költeményeiben gyakran dicsérőleg emlékezik meg róluk; továbbá bort ivott, még pedig nyíltan, a koromban, az igazhívők szeme láttára és a bort dicsőítette verseiben. Ezeket ráolvasva a költő tetemeire, ki akarták mondani, hogy az ilyen életű ember földi maradványait nem szabad eltakarítani. Voltak azonban jó barátai is. Ezek azt mondták: Bizzuk az eldöntést a sors végzésére, kérdjük meg magát Hafizt, mit mond ő erre. A sors megkérdezése abban állott, hogy a Koránnak becsukott példányába egy tűt szúrtak, ott kinyitották, s a tűt a tüvel megsúrták, azt tekintették a sors végzésének. Most is tehát ehhez fordultak, csak hogy most nem a Koránt, hanem Hafiz költeményeit vették elé; beszúrtak egy tűt s abból a következő vers tűnt ki:

Ne gyalázd meg Hafiz testét
S ne hagyd temetetlenül;
Mert bár a bűn örvényébe
Süllyedt, mégis üdvözül.

E véletlenség kedvezett a költő hamvainak: megadták neki a temetést. Ott nyugszik az ő kedves Sirázának egyik általa is megénekelt külvárosában, Moszellanában a Ruknabad folyó partján. Pompás sírkápolna épült hantja fölé, s a nép mint szentnek sírházhoz zárandokol ma is a Hafiz nyughelyéhez.

Nagy költő volt; fejedelmek irigyletének már életében az ő dicsőségét és vetélkedtek Hafiz kitüntetésében. Maga Timur Lenk (Tamerlan) is, a vad hódító, győzedelmesen nyomulván be Sirázba, szeretett volna egy-két dicsőítő sort hallani a híres persa költőtől.

Hafiz engedett a rettegett hódító felhívásának s e pár sort rögtönözö:

Eger an turki Sirazi
Be deszt ared dili mara:
Be khali hindujes bakhsem
Szamarkand u Bokharara.

Ha szivemet elfogadná
Az a bájós sirázi lány:
Szamarkandot s Bokharát egy
Szeplőjeért oda adnám.

A büszke Timur, ki tíz évi hadviselés után annyi küzdelem árán szerzett magának országokat csak azért, hogy annál nagyobb fényben és pompában ragyogjanak szülőföldjének városai: Szamarkand és Bokhara, annyira felingerült Hafizra e két városnak illetéven csekélybe vevése miatt, hogy őt kivégeztetni parancsolta. Erre Hafiz a büszke hódító lábaihoz borult e szavakkal: „Fejedelem, lásd azért vagyok oly szegény koldus, mert ennyire pazarló vagyok.” Timurnak tetszett a válasz s megkegyelmeztet Hafiznak.

Hafiz maga nemcsak művelt lelki költő volt, hanem kegyes nagylelkű és megbocsátó tudott lenni mindazok iránt, kik őt megsértették. Egy ghazeljében* elmondja az alapelveket, melyek szerinte az embert életében vezéreljék. A költemény következő:

Olvasok a szíverények könyvéből egy eneket:
Nagylelkűség, hűség az, mit dalban zengek én neked;
A ki kebled kegyetlenül összetépi, szakgatja:
Adj te annak, mint a bánya, gazdag aranykincseket.
Ne tünd, hogy az árnyékos fa nemesh legyen minnt te vagy:
Gyümölcsöt adj annak, a ki kövel dobál tégedet,
Tanulj végül nemességet s kegyet a gyön gyagyagylótól:
A ki fejed összezuza, adj te annak gyöngyöket.

Szépen jellemzik ezen életelvek Hafizt, kinek arczképét, ma bemutatjuk olvasóinknak. A kép melyről e metszetet készítettük, eredeti perzsa olajfestmény, s már eredetiségénél fogva igen érdekes és becses.

Tudjuk, hogy a Korán tiltja a képzőművészetek gyakorlását, különösen a festészetet és szobrászatot; ez által akarván Mohammed a bálványozást és az az iránt való hajlamot kiirtani népéből. De e tilalomnak ép úgy találkoztak megszegői, mint a boritalomnak. Nagyon érdekes volna összegyűjteni azon adatokat, melyek a mohamedán festészet és szobrászat történetére vonatkoznak. A perzsa népek különösen nagy hajlama és érzéke van a festészet iránt. A régi kornak nem egy jeles szobrásza és festője féltisteni tiszteletben él ma is a nép emlékeiben. Csak a szerencsétlen Ferhadot, Sirinnnek kedvesét említjük, kinek szoborműveiből némi töredékeket ma is mutogatnak a persák. Így él a nép között néhány festő emléke is. Így halljuk említeni Hafiz idejéből Ali Mirza Nakast, kiről csak annyit tudunk, hogy titokban gyakorolta művészetét és sok üldözésnek volt kitéve miatta. Tőle eredhetett a jelen festménynek eredetije is. A birtokomban levő, melyet a nyáron egy konstantinápolyi barátamtól kaptam, ennek másolata lehet, s szintén valamely perzsa festő műve. Nem nagyon régi, de nem is új darab. Százötven évesnél jóval régiebb. Ha korát meg lehetne állapítani, akkor talán valamely akkor élt perzsa festő nevével is összeköttetésbe lehetne hozni. Annyit meg kell jegyeznünk, hogy a perzsa festők nem levén igen nagy számmal, egy században alig élt egy-kettő, — a festmény mesterét sem lesz nehéz kitalálni. Egy török barátom, ki a festményt látta és kit a képzőművészetekben jártasnak tartanak, azt állítja, hogy a birtokomban levő festmény *Haszan Tebrizi* műve, s így kétszázötven évesnél régiebb. Bármint legyen, érdekes példány az sok tekintetben. Becses előttem mint eredeti perzsa festmény és becses reám nézve, hogy birom rajongással szerettem persá dalnokom arczképét. Ez különben nem az első perzsa festmény, mely Magyarországra vándorolt. A kiskunhalasi múzeum is birtokában van négy festménynek, melyek egyike Leila kedvesét, az őrvöngő Medsunt ábrázolja a vadonban, a többiek mohamedán szentek arczképei.

Dr. Erődi Béla.

* Ghazelnek nevezzük azt a versfajt, mely tetszés szerinti hosszúságú sorokból és versszakokból áll, de a rim elhelyezése tekintetében meg van kötve a költő keze. A költő csak egy rimet alkalmazhat az egész költeményen át és pedig úgy, hogy a két első sor párosan rimel, s a következő páros sorokban ugyanazon rim visszatér, a páratlan sorok rímelenek; rímleplete: aaxaxaxaxa stb. Az x betű rímelen sort jelent.

Pusztai találkozás.

Elbeszélés.
Irta **Baksay Sándor.**
(Folytatás.)

Talpárdi ur nem szólt, hanem helyette Dávid a bérő. A mint az öreg nemzetes urak kezdettek menekülni, ő az ajtónál szembe jött velük és szép csendesen visszatartotta őket.

— Ha megengedi a Tekintetes Familia, én is csatlakozom a két kérelmezőhöz. Sok gyermekem van, sokba kerül a házi-tanító, — működésének sincs kellő sikere, mert nem mindig lehet jót kapni kivált pusztára. Innep lenne az nekem, mikor az az iskola megnyílnék, és templom az a kis szeglet benne, a hol az én gyermekeimnek helyet engednének. E célra én is meghozom a kívánt áldozatot. Fizetem kétszeresen a mi rám esik. Azon felül pedig, míg itt lakom — akár lesz iskolás gyermekem akár nem, évenként tíz véka zabot és száz fej káposztát ajánlok a tanító fizetésébe.

Mecseki ur szemei ragyogtak a tűzben és könnyben. Azt hitte, hogy egy ilyen lélek megleveniti a petrefactumot. De csalódott. A Mámög mindenből tud fegyvert rögtönözni. Neki bátorodtak, mert Dávidnak könnyen el lehet mondogatni egyet-mást, a mit Mecsekinek nem mer az ember kitalálni.

— Könnyű magának Dávid! Maga ajándékozhat, mert pálinkáért kapja a zabot az aratóktól. A káposztát meg ingyen is nyakán hagyja a káplári ember.

Tisztelt Atyafi-gyűlés! szólott ismét egy éltes Mineka. A mit ama zsidó férfi mondott, én azt nem javallom. Mert jól lehet hogy ő zabot adna, de minék a préceptornak a zab? Mert minek a préceptornak a ló? Különb lovak is megvannak zab nélkül, mint egy préceptor-lovak. Azért adjunk-e neki zabot, hogy zabozza a lovat, eljárjon vásárokrá kúpeczkedni, mint az én rektorom Szent-Gálon, hogy az iskolás gyerekek voltak a kocsiassa; nem tért ki senkinek; osztán a lovat vasvillával agyonszúrták a Csöglei uraimék, akkor a rektor — volt neki egy fiskális bátyja... —

Hová beszél bátyámuram annyit? szólott egy Mámög. Noha a szentírás azt mondja: a vén-ember orczáját megbecsüljed, — én csak azt mondom, hogy a mely uraiméknak tetszik, építsenek iskolát, de mi nem építhetünk, mert az építéshez pénz kell, ahhoz pedig szegények vagyunk.

— Szegények a nemzetes urak? Hadd lám csak, — szólott Dávid bérő, szemeit a mestergerendára emelve, — van a pusztában 10,000 hold szántóföld birtok, egyéb vagyon nem is számítva. Egy iskolához belekerül 2000 frtba, melyből egy hold földre 20 kr., száz holdra husz forint esik...

— Micsoda? szólott az öreg Mineka, kinek éppen száz holdas birtoka volt, hogy én husz forintot kidobjak csak azért, hogy az Izrael nemzete még jobban megtanulja a kétszerkettőt? Könnyű neked Dávid, mert mi adott fizetsz te a butyrodtól? Adóra kell most a husz forint, meg a huszszor husz is. Nem ugy van már, mint volt régen...

— Ha így van a dolog — szakasztá félbe a bérő, — akkor én kénytelen vagyok a bérletet megszüntetni. Ide hagynom a bánatpénzemet is. De el kell mennem

olyan helyre, a hol a gyermekeimet iskoláztathassam.

Ezzel Dávid kiment az udvarra, s az ott csoportozó atyafiaknak újra elmondta szándékát. Ez gondolkodóba ejtette az atyafiakat. Egyszerre eszükbe jutott, hogy ha Dávid elköltözik, bizony a könyveit is elviszi, s azokban sok mindenféle kölcsönök, gyapjura, repezére, buzára adott előlegek vannak bejegyezve; elmegy a kimeríthetetlen hitelpénztár, mely minden jóra való embernek egyetlen szóra megnyílt, a nélkül, hogy valakinek odaharapta volna a kezét. — Aztán milyen zsidó következik utána? Hátha szegény lesz, vagy vérszopó és csalárd? Hátha nem is lesz zsidó, hanem köröszvény, a ki maga is fülig adós? De már abból semmi sem lesz, hogy a Dávid itt hagyjon bennünket.

Rohantak vissza a szálába; a legszájabb Kikőhuzny előadta, hogy mit végeztek odakinn. Ők nem viszik el a lelkükön, hogy ilyen igaz izraelita, mint a Dávid, kiből nincsen álnokság, elhagyja őket. Ha már annyiba kelt, hát legyen iskola. Van a familiának erdeje, nádjá, abból kikerül a tetőzet. Polyvát ő maguk adnak a vályoghoz; a vályogot vessék meg és hordják be a kertészemberek, ugy is azok veszik hasznát.

Mecseki szüköségnek látta megdicsérni a fölvilágosodott jellemű férfiakat, kik készek áldozatokkal tartani fenn azt a hazát, melyet őseik áldozatokkal szereztek.

Ismét Dávid ur bátorkodott szót emelni, ha méltóztatné a familia helyben hagyni azon alázatos nézetét, mely szerint a tanító fizetésére a közös jövedelmekből évenként egy ráta fa —

— Helyes. Megadjuk.
— Világosan odajegyeztetvén záradékul: mikor a familia vagat —
— És: melyből az iskolát is tartozik futeni —

— Igen, — mindezeket én is ugy értem; — továbbá egypár darab marhatartás a köz-földeken —
— Megadjuk —
— De tulajdon jog igénye nélkül —
— Igen; tisztán használati joggal; továbbá minden tanítónak van egy kis földeskeje —

— Dejszen földet nem adunk; minek a préceptornak a föld? hogy azt bujja az iskola helyett? —

— Egy fertály-telek falukon...
— „Maló addicetur si quis quartam tetigerit“ — „kihuzza a lutrit, a ki a fertályt emlegeti.“ „Nekem a préceptor nem osztályos atyámfia.“ Szavazott Ábel ur.

— Hallgassanak ki urak! Egy fertály telek falukon is kijár a tanítónak; nem azt mondom, hogy mi is adjunk annyit, de ha valaki ad, azt nem ellenezhetjük. Bátor vagyok kegyes emlékeztükbe hozni, hogy nagynevű atyánkfa, Áron ur, a neki ajándékozott harmincz-öt czöveknyi jogot közcélokra kívánta adományozni....

„Utassitak kurátor — diktálta Mecseki — hogy e tárgyban keresse meg az ünnepelt atyafi urat, s igyekezzék kieszközölni bejegyezését....

— En óvást teszek ellene, döngött Csont Ábel. Az az Atyafi ur nőtelen, — s magvaszakadása esetén birtoka a familiára vissza száll....

„Csont Ábel ur óvása figyelmen kívül hagyatván“, fejezte be Mecseki indítványát az elnök. (Folyt. követk.)

Elekes Károly.

(1813—1878.)

A tiszteletré méltó ember, kit e tisztas arcz ábrázol, a gyulafehérvári reform. egyházközség lelkésze, esperes és az erdélyi reform. egyházkerület közfőjegyzője (generalis notarius), s az erdélyrészi közelet egyik tisztelt alakja: Elekes Károly volt.

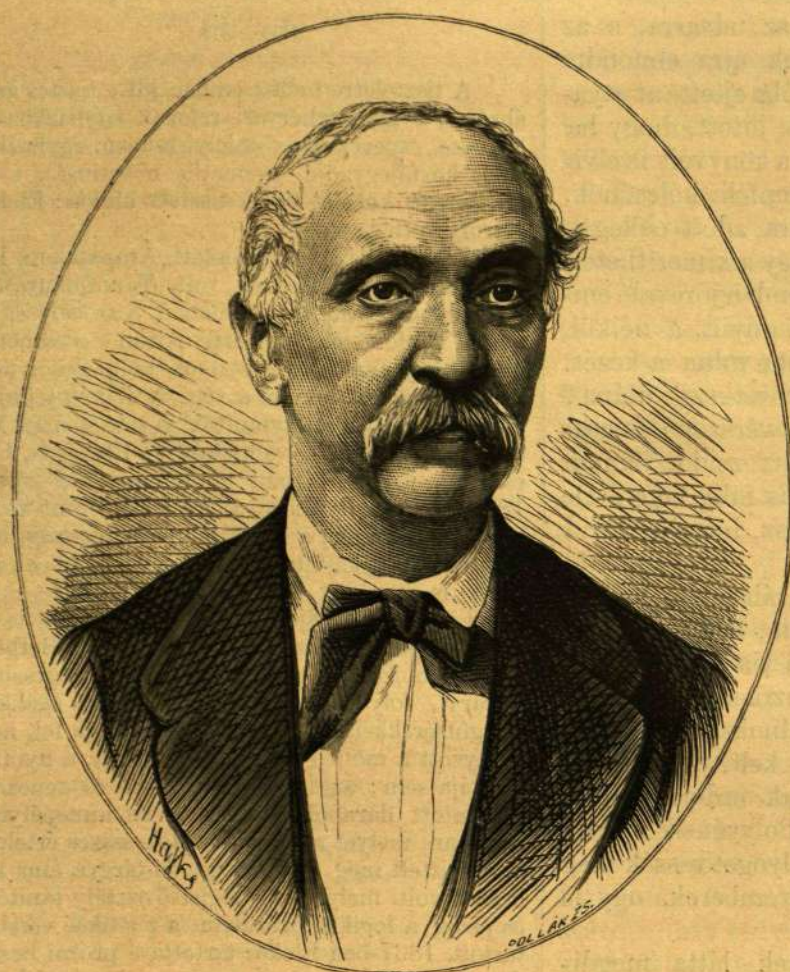
Elekes 1813-ban született, Árapatakon, hol atyja szintén ref. lelkész volt. Tanulmányait a nagyenyedi Bethlen-főiskolában, a székelységi „alma mater“-ében végezte, kitűnő eredménnyel. A gymnasialis osztályok még akkor nem rendes tanárok, hanem a végzett diákok jobbjaiból válogatott osztálytanítók vezetése alatt állván, kik évről évre változtak, — Elekes is, bölcsészeti, jogi és hittani tanulmánya végzetével, 1836-ban osztálytanítóvá, és pedig mint társai közt legkitűnőbb, a legfelső gymn. osztály, ugy nevezett „logika“ tanítójává nevezetett ki, s e tisztét is épen oly kielégítőleg teljesítette, mint egész iskolai pályáját. A főiskola évenként tavaszi ünnepet rendezett nagy alapítójá, Bethlen Gábor emlékére; ilyenkor a kollegium négyeszügyi udvarát, folyosóit, lépcsőzetét zöld ágakkal, virágfüzerekkel, koszorúkkal díszítették fel, nem hiányzott a mohos szék, a szokókat, a nyμφák grottája sem; az ifjúság saját dal- és zenekara válogatott darabokat játszott; az ünnepélynek azonban, melyet a város és vidék összes értelmisége tisztelt meg jelenlétével, fő-tárgya ama két beszéd volt, melyet a két legfelső osztály tanítója, és pedig a logikáé prózában, a poétikáé versben tartott. 1837-ben Elekes tartotta a prózai beszédet, s közélet szerint ez volt ember-emlékezet óta a legfeltűnőbb Bethlen-ünnepi beszéd.

Végezte iskolai pályája ez utolsó évét is, külföldre szeretett volna menni akadémiákra; de nem nyerhetvén utlevelet, csak a bécsi protest. theol. akadémián hallgatott még egy évet, s aztán — tapasztalatai öregbítése végett — a hazát, akkor még két hazát utazta be. Uti emlékei „Napló-töredékek“ czim alatt nem csak az erdélyi, „Nemzeti társalkodó“-ba, hanem a pesti „Regelő“-be, sőt a kor legtekintélyeseb közönyébe az „Athenaeum“-ba is felvételt találtak, s általános figyelmet ébresztve, elismerést nyertek.

Több egyházközség versenyzett, hogy lelkészeül nyerhesse meg a híressé lett papjelöltet, kinek szellemi tulajdonaihoz testi jelességek, szép magas termet, megnyerő arcz, érczes hang, erőteljes, deli, férfias alak is járultak. Gyula-Fehérvár lett a nyertes. S Elekes, 1838. szept. 18-kán beigtattatván új hivatalába, néhány hónap hiján negyven évig maradt meg abban, egy helyben szolgálva az urat, de szolgálva nem sokára szélesbedett hatáskörében még sokaknak s az egész közönségnek. 1847-ben ugyanis egyházmegegyi jegyzővé, 1850-ben esperessé, 1866-ban pedig (több ízben ad hoc viselt főjegyzőség után) az egyházkerület közfőjegyzőjévé (következési joggal a püspöki székre) választatván: ez állásaiban, melyeknek nem csak tisztességét, de kötelességeit is nézte s terheit viselte, bő alkalma nyílt szolgálni a közügynek.

1849-ben az osztrák hadak által is támogatott oláh felkelők megrohanván a várost, a béke követését Elekes vállalta magára, s az egymásra tüzelő két tábor közé szorulva, köpenyét több golyó lyuggatta keresztül, őt azonban az isteni gondviselés megóvta. A vidéken levő magyarság egy része leletvén, a többi tél-víz idején erdőkbe menekülve, bujkálva, Elekes a menekülteket fölkereste, ruhával, élelemmel látta el, s füstölő falvaikba visszatérésre bírta; az oláhok által elfoglalt szándékolt templomaikat (jelesen a m.-igenit, hol egykor a nagyhirű Bod Péter hirdette az igét) visszaszerezte; s mivel a vidéken alig maradt reform. lelkész életben, mindentéve maga járt az igét hirdetni, az urvacsorát osztani, a megremült lakosságot bátorítani, vigasztalni. Igazi apostola volt egyházi meggyének. S mikor a vész elmúlt: mindent megtett, hogy a romlás nyomait elenyésztesse s a régi állapotokat helyre állítsa: kikereste s a mennyiben még lehetséges volt, visszaadatta az egyházközségek elrabolt ingó és ingatlan javait, s azokat ismét jövedelmezőkké tevé, maga eszközölte két templomnak, öt iskolaháznak, kilencz paplaknak romjaikból újra építhetését.

Ez időben írta meg „A gyulafehérvári egyházmegegye s egyháza történetét“, mely jeles mo-

ELEKES KÁROLY.

KÁTAI GÁBOR.

nografia az erdélyi ref. egyházkerületi névtár 1863—4—5. évi folyamataiban jelent meg.

Erdemeit, fáradhatatlan buzgalmat méltányolva egyházkerülete, mintán Bodola Sámuelnek püspöki hivatalában megerősítése éveken át késett, a közszínt mindig csak ad-hoc választott ugyan főjegyzőt, de e bizalommal Elekest több ízben tisztelte meg; Bodola halála után pedig Nagy Péter választatván püspökké, Elekes rendes közfőjegyző lett. Ez állásában is buzgó munkásság, higgadtság, pártszempontokon felül emelkedő elfogulatlanosság jellemezte Elekest, s vitta ki számára e téren is a köztiszteltet.

Nem kisebb érdemei vannak a polgári és társadalmi téren. Gyulafehérvárnak, az egykori fejedelmi városnak, majdnem negyven éven át, a társadalmi téren valódi szellemi vezére (mert a r. kath. püspök és káptalan, a várostól elkülö-

nitve, a várbán lakván, a város szellemi s társas életében nem vettek részt): Elekes volt minden jóra irányult mozgalomnak vagy indítója vagy vezetője, politikai téren is a város értelmiségének rendes szószólója; általában oly állást foglalt el, melyre az embereket csak az ész és jellem egyesülése az egyénben, s az ezt követő bizalom a közönség részéről, emelheti.

Huzamosb idő óta szervi szívbajban szenvedvén, melyből utóbb mellvízkór fejlett ki, az erőteljes férfiú megtört a betegség sulya alatt, s f. é. február 14-én, szenvedése ágyát a koporsóval cserélte fel. Temetésén a részvét ismét megmutatta, mily tisztelt és szeretett volt életében. Özvegy és öt gyermek maradt utána; fiai közül már kettő szolgálja mint tanár a köznevelődés ügyét.

Kátai Gábor.

(1831—1878.)

Széles körökben élénk és fájdalmas részvétet fog ébreszteni a hír, hogy dr. Kátai Gábor meghalt. A m. kir. természettudományi társulat ezerekre menő tagjai közt alig van, a ki vele személyes vagy levélbeli érintkezésben nem állott volna, mikor e társulatnak éveken át első titkára s valódi lelke volt; az orvosok és természetvizsgálók évi nagy vándorgyűlései s azokkal összekötött kirándulásai még több ezereket hoztak husz év óta mozgásba, s a társulattal érintkezésbe; és Kátai e vándorgyűlésekben s kirándulásokban sok év óta nem csak részt vett, de azoknak egyik legkiválóbb alakja volt: szaktudós az ülésekben és szakosztályi tárgyalásokban, szónok a zöld és a fehér asztal mellett, rendező a

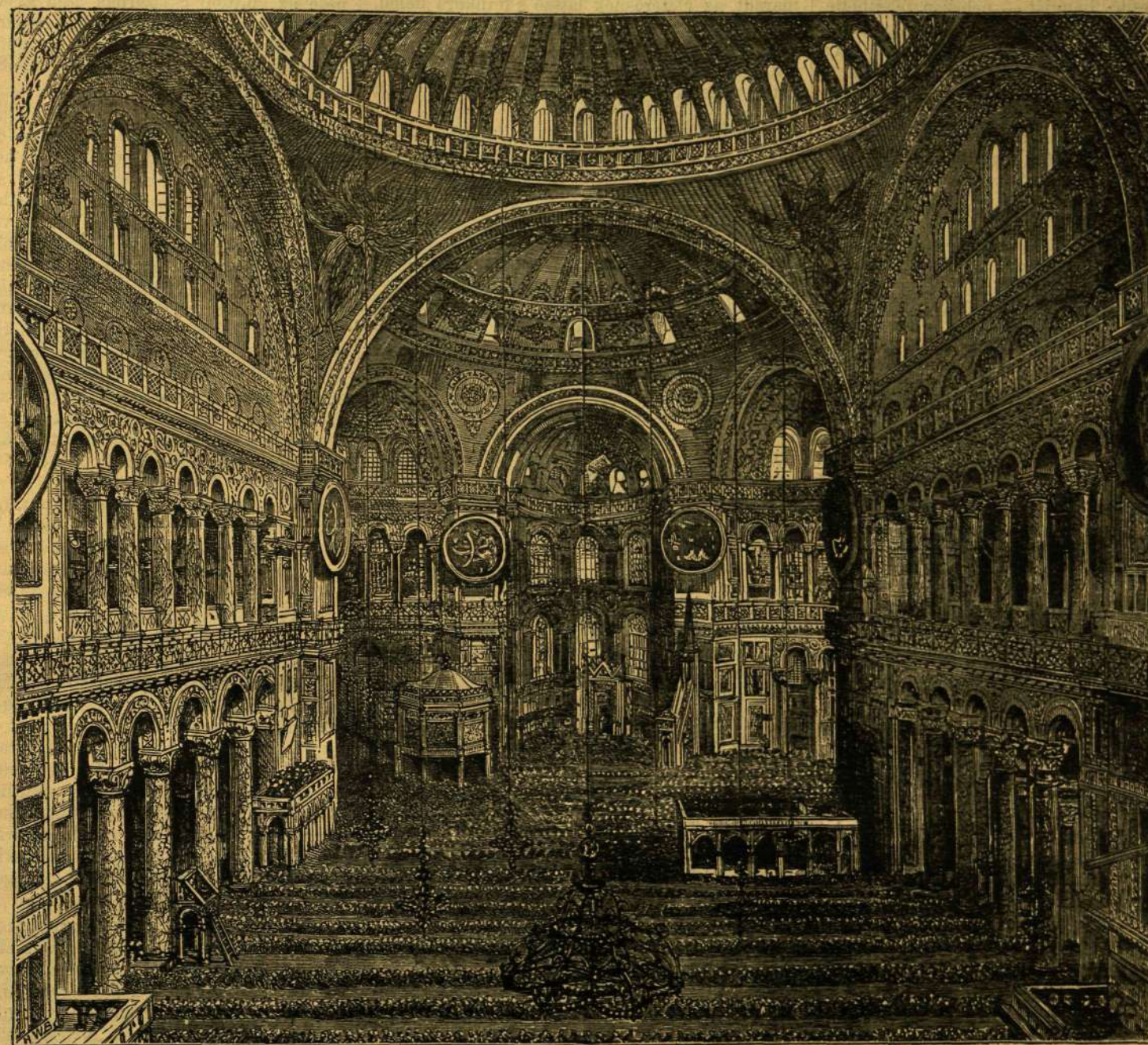

AZ AJTÓK ÉS ABLAKOK BEFALAZÁSA.

A KONKLAVÉBÓL.

A BIBORNOK HÁLÓSZOBÁJA.

AZ AJA-SZÓFIA BELSEJE.

AZ AJA-SZÓFIA KONSTANTINÁPOLYBAN.

kirándulásokban s mindenestől fogva egy szertetre méltó ember, a kinek kimagasló természetes és testes alakját, sokratesi nagy kopasz fejét, erős szakállát, de finom metszetű arcvonásait, érzés, átható, lelkesítő hangját — nehezen felelthette el többé, a ki egyszer látta és hallotta, s mivel ezerek és ezerek emlékében él képe, alakja: bizonyára általános lesz a részvét és sajnálat a hirre: hogy Kátai, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye főorvosa, Kun-Szent-Mártonban, febr. 28-án, szívszélhűdésben, hirtelen s váratlan elhunyt.

1831-ben született Karczagon, közrendű tisztessé szülőktől. Tanulmányait a debreczeni ref. kollegiumban befejezvé, és pedig kitünő eredménnyel, magát a természeti tudományokhoz s különösen az orvosi pályára érezte vonzatva. Kiváló klasszikus műveltséggel gyakorlati érzéket és vizsgálódó szellemet egyesítvén, bármely tudományos pályára alkalmas lett volna; egyikre sem inkább, mint a melyet választott.

Orvosi tanulmányait a pesti és bécsi egyetemeken végezvén, tapasztalatai öregbítése végett huzamosabb külföldi utra készült. Korlátozott anyagi helyzete miatt e czélját alig valósíthatta volna, ha a derék nagyknok, felismerve polgártársuk kitünő észtehetőségét, s a szép jövőt, mely rea vár, tetemesb anyagi segéllyel nem tesz ki a lehetségesé czéja elérését. Így őt szülőföldéhez nem csak a születés, hanem a hála is kötötte; s ez bírta reá, hogy midőn az ország fővárosában megtelepedve, s itt már általános elismerést és társadalmi hatásoktól szerezve magának, jövőjét teljesen megalapítottan tekinthette, a Nagyknok-kerület meghívásának mégis engedett, s a kerületi orvosi állást elfogadta, melyet neki az alkotmányos után nyilvánult közbizalom felajánlott.

Az ötvenes és hatvanas években, midőn a társadalmi s közélet mindenek megszorítottott, ő volt a természettudományi társulatnak buzgalma és tevékenysége által, éltető lelke. Mint a társulat titkára, s egyzersmind évkönyveinek és összes kiadványainak szerkesztője, a természeti tudományok majd valamennyi ágában dolgozott.

1868-ban a természettudományi társulat fennállásának negyedszázados jubileumát ülvén, ez alkalomra meg Kátai irta meg a társaság történetét, tizenöt nagy tömött ívre terjedő kötetben; ámbar ekkor már bücsüt vett a társaság központi igazgatásától, s szülő városában telepedett le mint a Nagy-Kun-kerület tisztí főorvosa.

Mint jeles gyakorló orvos, itt is tág mezőt talált ugyan munkásságának s társadalmi, sőt mint a hevesnagyknusági hely. hiv. egyház-megye segédgondnoka, egyházi téren is buzgó és idővesen működött, s ugy a köz-, mint a magán életben bírta mindazok tisztelétét és szeretetét, kikkel érintkezésbe jött: mindazáltal ki volt ragadva tevékenysége tulajdonképi teréről, melyen általános hatású munkásságot fejthetett volna ki. A megék új alakulásakor a Jászság és Nagykunság a Hevesfő elszakított Szolnok-megyével egyesítettvén, Kátai ez új megye is főorvosának választotta, s ez állásban a legközelebbi tisztújítások is megmaradt.

Irodalmi munkásságas széles körű, s szaktudománya majd minden ágára kiterjedő. Számátalan kisebb-nagyobb közleményein kívül, melyek a természettudományi és orvosi közlönköben jelentek meg, legyen elég csak néhány nevezetesebb s önálló dolgozatát említeni föl. Ezek a következők: „Növénytan, különös tekintettel a gyógy-szerismerére.“ (Pest, 1865.). „Mit kell tennünk a cholera csapásainak enyhítésére?“ (Pest, 1866.). „A kir. m. természettudományi társulat története alapításától fogva maig.“ (Pest, 1868.). „Orvosi tapasztalatok az 1873. év nyarán hazánkban dúhögött cholerajárvány idejéről.“ (Debreczen, 1874.). „Ismeretterjesztő az orvosi- és természettudomány köréből.“ (Budapest, 1874.). „A részletes kör- és gyógytudomány története. Különös tekintettel az élettanra és körboncztanra, dr. Niemeyer Felix után, a második kötet, fordította dr. Kátai Gábor.“ (Budapest. 1865.). Kiadta a magyar orvosi könyvtárú társaság. — Fekete Lajos, ki a múlt évben hunyt el s Felletár Emille több irodalmi dolgozatot rendezett sajtó alá. Nagyon valószínű, hogy szorgalmas működésének meg kiadatlan emlékei is jelentékeny számmal maradtak hátra. Sőt baráti kézből vett biztos adatból mondhatjuk, hogy élete utolsó évében a magyarországi ovisztan és orvosi kar történetének megírásán dolgozott, mely művével a magyar orvosok és természetvizsgálók egy pályakérdésére kívánt megfelelni.

Három év óta szervi szívhibában szenvedett, mit szeretett nevének kora elhunyt fölötti fájdalma is kétségkívül csak nevelt. S e szervi baj okozta hirtelen halálát is. Egyetlen kis leánykája maradt, az életérésnek látszó s férfikorá delén, 47-dik éves korában elhunyt férfinak.

Benne is jobbjaink egyike dőlt a sirba; s dőlt akkor, mikor tőle még fokozott tevékenységet s a hasznos munkásság érett gyümölcseit voltak jogosítva várni!

—d—r—

Az Aja Szófia.

— „Az isten házából csárda!... és miért ne?“ — Szegény török nép! A sors keze súlyos csapásokkal látogatja. A vérbe fult haza gyermekei, mint hajdan Trója lakói, a lángok és üszkők közül nagynehezen menekülve, s földönfutókká válva, keresnek menedéket a fővárosban, melyet még megkímélt a vad ellenség vandalizmusa. A lakóházak és egyéb épületek már régen el levén foglalva, a sor rákerült az isten házára is, hogy az inség és nyomor gyermekeinek tanyát és menedéket adjon. A pompás Aja Szófiának szentelt falai most másodszor látják a szegény népet hajléktalanul és kétségbeesetten menedéket keresni. Négyszáz és egy néhány év előtt a görög nép menekült csarnokaiuba, hogy ott a győzelmesen előrehaladó törökök ellen oltalmat keressen; ma az egykor diadalmas nép jutott arra a sorsra, hogy többé már nem bízva földi segítségben, az isten házában keressen oltalmat és menedéket életének. Mily szeszélyes és mily keserű a sors játéka! Itt üttök tanyát a szegény menekültek, kiknek hazájukon kívül családi tűzhelyök, javaik, legdrágább kincseik, kinek gyermeke, kinek apja-anya, kinek hön szeretett élete párja veszett el a népemésző harcban. Itt, az imádságnak szentelt falak között talán hamarabb bocsátja magához az isten síró panaszkut. Az Aja Szófiának tágas udvarán és csarnokain kívül, annak belső szentélyét is ellepék a menekülők ezrei. Itt tanyáznak tömegesen, és látva azt az életet, mely itt uralkodik, méltán kiált-hatnánk Petőfi-ve: „Az istenházából csárda!... és miért ne?“

Nézzünk körül egykissé a pompás, fenséges, magasztos egyház csarnokaiban, mely az építészetnek egyik világhírű és méltán bánt remeke.

Másfél ezer esztendő viharzott már el e szentegyház felett, látva dícső és diestelen, fényes és nyomorult napokat, nemzetek és népek életét itt átrepülni; látott világszerte harczokat, látott trónokat felforgató viszályokat, birodalmakat döntő vitákat, és hallotta számtalan ellenségnek vad harezi zaját. És a szentegyház még áll, mint egy élő tanuja annak, mily hitványság az emberiség összes küzdelme.

E szentegyház alapját Konstantin császár vetette meg 325-ben Kr. u. épen azon napon, midőn a nicaei zsinat megnyitották. A templom felépülése után 404-ben leégett, felgyújtván azt Aranyszájú Sz. János párhívei, kik fejüket számúztetve látták. II. Theodosius 415-ben újra felépítette. Justinian urakodása alatt másodszor égett le (532); de ugyanezen uralkodó még nagyobb fényvel felépítette 538-ban. Husz év múlva összedült a dom, de 568-ban már megint fenn állott a nagyszerű kupola.

A kupolát, az építészetnek felülmúlhatlan remekét, *Anthemus* és *Isidorus* építéskész emelték. Az Aja Szófiában a világon előforduló leg-szebb márványok, gránitok és porphyrok minden faját láthatni oszlopok és felsőszlopokban diszteni. Az ó-kor építményeinek disztéseiből összehordtak ide oszlopokat és különféle ékítményeket. A nap templomából Balbekből, az ephesusi Diána templomából, Osiris és Isis szentélyeiből, a delosi Phoebus jósádjából, Pallas Athene templomából, és más nevezetesebb ó kori szentélyekből találunk itt nagyszerű oszlopokat és ékítményeket.

Midőn a törökök elfoglalták Konstantinápolyt, II. Mohammed szultánnak első gondolata volt az Aja Szófiába lovagolni. Ott halát mondott istennek, hogy munkájában megsegítette és a keresztény templomot mecsetté avatta. Egy minaretet építtetett, honnan az imaidőt hirdeti a müezzin az igazhívóknak. II. Szelim építtette a második minaretet. III. Murad e kettőt meg

kettővel szaporította. Így épült e négy minaret különböző időkben.

Az Aja Szófiának építéséhez és fennállásához rege és legenda van fűzve. Az angyal megjelenése az építető császárnak adja a tanácsot a tervre nézve, az ablakok elhelyezésére, s más körülményekre. Neve, mely *Szent Bölcsességet** jelent, szintén az angyalnak beavatkozásából ered.

Az angyal ugyanis megjelenvén az építkezésnél felvigyázó ór előtt, elküldötte őt onnan, kijelentvén, hogy majd örködik ő helyette az isten igéjével. Ezt a császár meghallván, a templomot az isteni bölcsesség őrizetére bízta örök időkre s ezért Aja Szófiának (Isteni vagy Szent Bölcsességnek) nevezte. A keresztény oltár helyének kijelölését is az angyalnak tulajdonítják. Az egyház építésénél 100 építőmester vigyázott, s mindenik alatt száz kömvés dolgozott, 5000 a jobb, 5000 a baloldalon. A templom belső csarnokának földjét a császár eleinte arany lemezekkel akarta kirakni; de félve attól, nehogy későbbi uralkodók kapzsisága megfoszssa és megsemmisítse az isten hajlékát, felhagyott e tervvel, s azt a tenger hullámjait ábrázoló márvány kockákkal rakatta ki. Az építő angyalok összehordása 7 1/2 évet vett igénybe, s az épület 8 1/2 év alatt készült el; így az alapítástól egészen befejezéséig 16 év telt el. A császár karácsony napján avatta fel az épületet isten hajlékává, s napokon át gazdag ajándékokat osztott szét a szegények között oly nagy vendégséget csapott.

Az Aja Szófia Dsa miszi (a mint azt a törökök nevezik), az előcsarnokokat ide nem számítva, majdnem négy szög épület, északról dél 235 láb, keletről nyugatig 350 láb. Külseje nem sejteti a belső fényt és nagyszerűséget, semmi vonzerővel sem bír. A régi harang-torony helyen nagy vízmedence van, melynek vize a mecset alatt foly el a hívők tisztázására. Ezenkívül még három más vízmedence van, minthogy a mohammedánok ima előtti mosakodásukra bőseget vizet kívánnak. A belső templomcsarnoknak 16 bronzkapuja van, melyek kereszteltek voltak díszítve, de ezeknek ma csak gyenge nyomait lehet megkülönböztetni.

Ha a szemlélő a csarnokszentély közepébe áll és onnantekint szét a szentegyház minden irányában, olyan látvány terül el előtte, melynek nagyszerűségét a szem alig képes befogadni, a toll alig képes leírni. A magasztos kupola, mintha a levegőben állana felettünk. A fehér, zöld, veres, barna csikozott márvány, gránit és porphyroszlopok tömege figyelmünket nem képes egy helyre vonni; szemünk tévedezve járnak ide-oda, s egy ponton legetetni képeknek nem vagyunk. Pedig mindenik tárgy órákon át bilincselhetné le figyelmünket. A nagy kupola mellett megint három-három kisebb kupola emelkedik, s így összesen kilencz kupola képezi a templom boltozatát. Összesen 107 oszlop van a szentély csarnokában, melyek legtöbbjének fényes multja és történelmi nevezetessége van. A főkupolát négy nagy márványoszlop tartja. Ezek mellett van nyolcz porphyroszlop, a legnagyobb fehér márvány fej- és talpdiszszel. Ezek a Nap templomából valók. A nők karzatját négy gyönyörű zöld gránit-oszlop tartja. Ezek Diána ephesusi templomából kerültek ide, s az összes oszlopok között legnagyobbak és legszebbek. A kétfelől karzatokat tartó 24 oszlop egyiptomi gránitból van. A kapuk alatt végül három-három oszlop van, s így összesen 107-re megy az oszlopok száma. Az oszlopok stylus tekintetében szintén különbözök és az ismeretes öt stylusnak lehető legelőbb alakulásai, különféle díszítésekkel ékítve. A nagy kupolának négy sarkán mozaikból kirakott négy szeraphin látható, ugy szintén felismerhetők még a közbe illesztett Madonna-képek. A törökök e képeket csak részben takarhatták el meszeléssel és nagymértékű felirásaikkal.

Óriási betűkkel van felírva az egyes sarkokban a négy khalifa: Abu Bekr, Omar, Oszman és Ali neve. A kupola közepén a Koránnak következő verse áll: „Allah az ég és föld világossága.“ A felirás mestere Bicsaksizadeh Musztafa Cselebi IV. Murad idejében élt szépirod, ki azt Karahisszarli nevű szépirodnak terve szerint írta a kupolára. Az álló betűk hosszúsága 10 yard.

* Az Aja Szófiát igen hibásan fordítják némelyek Szent Zsófia templomának. Aja (Hagia szónak rövidítése) szentet, Zsófia pedig bölcsességet jelent, mi alatt az istenség második személyét értik, a kinek a templom szentelve van.

TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.

VERNE GYULA REGÉNYE.

ELSŐ RÉSZ. — ÖTÖDIK FEJEZET.

S. V.

A „Vándor“ azonban folytatá útját, igyekezve minél jobban nyugatnak tartani, a menyire csak a szelek engedtek. S még az nap — február 2-ka volt, mint emlékezhetünk — a *Waldeck* hajó roncsa eltűnt szelek elől, s elmaradt a távol homályában.

Tamás bátyát s társait a hajó elején a fedélzet alatt levő szobába helyezték el, a mivel ők meg is voltak elégedve, szép időben különben is a fedélzeten lehettek, s a mellet, ha a hajó szolgálata igénybe vette segélyöket, attól sem idegenkedtek. Állandó szélnél a hajó, ha egyszer a vitorla rendben van, megy magától; s itt többnyire ez volt az eset. De ha a szél fordul, vagy a hajó irányát változtatni kell, az árbocvár kötelekhez erős karok kellenek. A fiatal négerek közül Herkules, nevének megfelelő óriási erővel rendelkezett, s igen jó szolgálatot tett az előforduló esetekben.

A kis Jakab nagyon szeretne nézni e hat láb magas, óriási természetű, s izmos négert, kiből a testi erő lágy kedéllyel s szelidséggel egyesült. Annnyira összebarkóztak, hogy a kis fiu maga kérte az óriást, vegye föl tenyerére, s emelje magasra. E játék mind kettejük mulattatta.

— Súlyos vagyok-e? — kérde Jakab olykor.

— Nem is érzem, — felelt a néger.

— No várj csak! S a kis fiu ugyancsak feszítette lábait és inait, hogy súlyát éreztesse Herkulesnek, a mi azonban egyáltalában nem akart sikerülni.

A kis Jakabnak a legjobb dolga volt. Eddig csak egy barátja volt a hajón: Sand Dick, a ki mindig szívesen foglalkozott vele. Most már kettő volt: mert Herkules is ráért vele játszani, s szívesen is tette. Nem sokára még egy harmadik barátja is akadt: Dingo, a szép újhollandi eb.

Dingo, mint tudjuk, rendesen komor, barátságatlan kutya volt; a míg a „Waldeck“-en volt, ott általában nem tetszett neki a társaság, s kerülni látszott az embereket. A „Vándor“-on mintha kieserélték volna. Csakhamar annyira hozzá szegődött a kis Jakabhoz, hogy mindig nyomában volt, s el sem akarta hagyni. Az ebek a gyermekek iránt rendesen rokonszenven viselkednek, s nagyon alkalmasak játszó társaknak. Dingo a rendesnél is inkább az volt; s a kis Jakab ezt igénybe is vette. Fővágya az volt, hogy paripává képezze Dingot, s el kell ismerni, hogy az ilyen négylábú paripa a legügyesebb falónál is kellemesebb, még ha ringója van is, vagy négy kerék a négy lába alatt. A kis Jakab egész vágátató-versenyeket rendezett a hajó fedelén, „szórén ülve meg a lovat“ — s viszont bőven részesítve kedves lovát a legjobb falatokban, a miket maga kapott.

Dingo e pájtasság által az egész hajós nép szeretetét megnyerte, s mindenkinél kedvencevé vált; csak az egy Negoro kerülte állhatatosan a vele találkozását, valamint az eb is minden alkalommal kimutatta megfoghatatlan ellenszenvét iránta.

Új barátjai mellett azonban a Sand Dick barátságát sem hanyagolta el a kis Jakab. A fiatal hajósököndök mindenki barátságát s szeretetét bírta a hajón. Weldon már azért is szerette, mert a szolgálatlól üres összes idejét a kis Jakabnak szentelte. Hull kapitány épen annyira meg volt elégedve szolgálataival, mint különbeni magaviseletével. Épp oly ügyes, s korán felül erős volt a kormánykeréknél, a mily gyors és eszes a feltalálásban, ha valamely új

intézkedést kellett tenni. Hull kapitány nem egyszer mondta felőle Weldonnak:

— Bámulatos mennyit tud ez a fiu már is! Alig tizenöt éves, s már képes volna egy ily kis hajót igazgatni.

— Oh, — mondá Weldon, — férjem is ily véleményben van felőle; s ha ez utunkból haza érünk, egyetemre küldi, elméleti képzettségének befejezése végett.

— Bizonyára, kitünő kapitány lesz belőle, — mondá Hull; — gyermekora óta hajón van; s a mi mesterségünk olyan, a mit gyermekünk óta kell tanulunk, hogy valami lehessen belőlünk.

Néha Bence rokon is kijött a fedélzetre. Nem épen beszélgetni. Mit érdekelte őt, a mit mások beszéltek. Ugy járt föl s alá mint egy nyugtalan szellem. Kezeivel mindig motozott, tapogatott.

— Mit keressz, rokon? — kérde Weldon.

— Mit keresnek? — felelt ő — hát bogarakat.

— No, akkor méltán neheztelhetsz Hull kapitányra, a mért oly tisztán tartja a hajót; itt nem igen szaporodnak a bogarak.

— Ez tulzás asszonyom; — felelt a kapitány; — egy-egy poloska itt is csak akad.

E perczben jött oda Dingo, s nyájasan közelített a társasághoz. Benedek ur haragos tekintetet vetett rá, sőt — isten bocsá! — tán el is rugta magát a jó állatot.

— Neheztel ön ez ebre? — kérde Weldon.

— Hogy ne! — felelt a tudós élesen; — keservesen csalódtam benne.

— Hogyan, talán bogárnak nézte s mikor az orthopterák vagy koleopterák közé akarta besorozni, akkor vette észre, hogy — négylábú.

— Dehogy! De kérem itélje meg maga. Nem mondták-e, hogy Dingot előbbi gazdája Közép-Afrika nyugati partjain fogta fel.

— De igen — no's?

— No's én arra számítottam, hogy bizonyosan hozott magával onnan valamely afrikai bolha-különlegességet, mely még nincs determinálva. De hiába bolhásztam át meg át, semmi, épen semmi. Itéljek meg, nem méltó-e nehezteléselem e nagy mihasznára!

Igy teltek a napok a „Vándor“ fedélzetén: az idő folyást szép volt, de a szél, bár nem viharos, folyvást ellenkező, a mi nem kevésbé késleltette a hajó haladását. Benedek úr, unalmában, mert gyűjteményeit a tengeren nem szaporíthatta, mindent elkövetett, hogy leg-alább egy tanítványt szerzhessen magának, a kivel entomológiai ismeretét közölhesse. Természetes, hogy mindennek előtt Sand Dickre, a tehetséges fiatal emberre vetette szeméit, de az egyáltalában nem mutatott hajlamot erre a speciális tudományra. Jobb hiában a négerekhez fordult a tudós; azok pedig semmit sem értek előadásából s rendre mind megszöktek az „osztály“-ból, csak Herkules maradt, a ki mégis vitte annyira, hogy a bogarat a hullától meg tudta különböztetni.

A tanulás különben sem volt elhanyagolva a „Vándor“-on. A kis Jakabot nem hagyták csupán játszó pájtásaival foglalkozni. Anyja Weldon asszony maga tanította a betűkre; számvetésre pedig, természetesen fejben s kezdetleges feladatokkal, a derék Sand Dick. A Jakab korában, (alig volt öt éves) csak játszva lehet meg tanulni is. Anyja azért nem is ABC-könyvből tanította őt a betűkre, hanem kis kockákról, melyek mindenikén egy-egy betű volt, s melyekből e szerint szóttagokat és szókat lehetett kirakni. A kis fiúnak tetszett ez a játék s ha foghatott valakit, a ki neki e betűket magyarázza, órákig is elpepecselt velők. Majd a hajó-szobában,

E. B.

majd a fedélzeten az egész abécét szétosztotta, s kitergette maga körül s válogatta belőlök a betűket, melyeket már ismert, vagy a melyek neve iránt még kétsége volt. E foglalkozás egy ép oly váratlan, mint rendkívüli jelenetre adott egy-izben alkalmat.

Február 9-ke reggelén volt; szép verőfényes idő, s a kis Jakab a fedélzeten ült le, körül rakva magát betű-koczkáival s válogatva belőlök majd e, majd ama szó elemeit. Ily foglalkozás közben sompolygott oda Dingo is, s úgy elnézte a betűkel játszó fiút a jó eb, mintha ő is tudna olvasni.

S csakugyan! egyszerre füleit hegyezte, orrát szimatolva emelte föl, s megállott, mint mikor a jó vizsla vadra áll. Hirtelen kinyújtotta jobbik első lábát a koczkák egyike után nyúlt s nem tudván megfogni, hasra vetette magát s oda csuszva, szájába fogta és külön a többiétől, kis gazdája elébe tette.

A koczka a nagy S betű volt.

A kis Jakab el nem tudta gondolni, mit akar a kutya; de nem bántotta, hagyta cselekedni. Az pedig újra keresni kezdett a betűk közt s nem-

tevé hozzá, mert épen ez a két betű, S és V, a mi a nyakszorítóján is van.

— Csakugyan! — mondá az öreg Tamás.

Hull kapitány kissé elgondolkodott.

— Nemde, Tamás, te mondtad, hogy Dingo nem régóta volt a „Waldeck” kapitánya birtokában.

— Ugy van uram, legfőlebb egy pár esztendeje.

— És hogy a kapitányt őt Afrika nyugoti partján szedte fel valahol?

— Igen is, a Congo torkolata mellett.

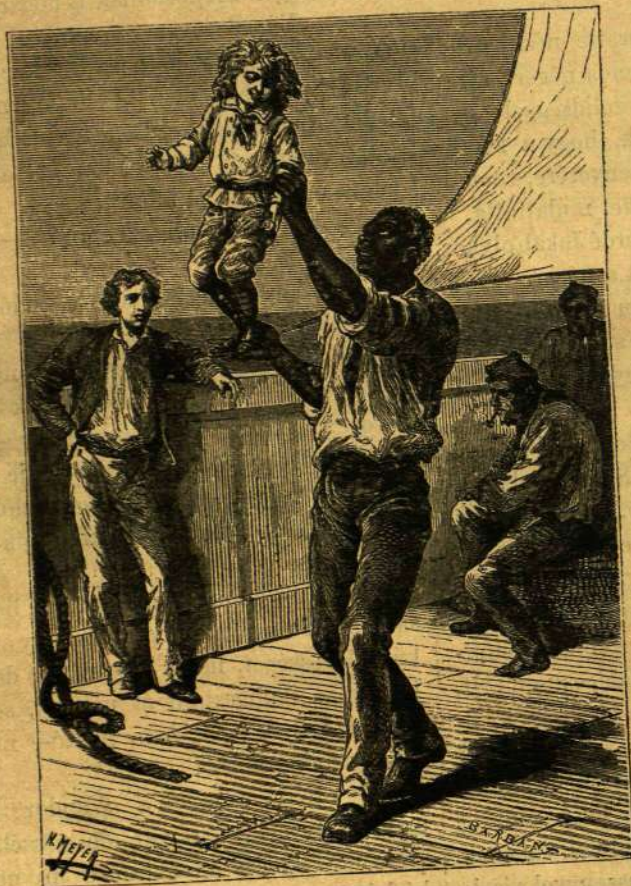
— És így nem tudták kié volt a kutya előbb?

— Egyáltalában nem. A talált kutya még bajosabb dolog, mint a talált gyermek. Sem keresztlevele nincs, sem a kérdésekre felelni nem tud.

— Ugy van, ugy, — mormogá Hull kapitány.

— E két betű valamely emléket, vagy gyámitást ébreszt önben, kapitány? — kérde Weldoné, érdeklődve.

— Nincs különben, asszonyom. Pusztá gya-

SÚLYOS VAGYOK-E?

TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.

sokára meg is találta a mit keresett, mert újra kiválasztott egy koczkát s azon módon a másik mellé helyezte.

Ez a nagy V volt.

Már erre Jakab is elkiáltotta magát; és pedig oly hangosan, hogy Weldoné, az öreg Tamás és Dick egyszerre mind a fedélzetre siettek, azt hitték a kis fiúnak valami baja van. A fiú azonban elbeszélte a mi történt.

Dingo ismeri a betűket! Hihetetlen.

Azonban próbára tették: nem csak esetleg történt-e a betűk kiválasztása. A két betűt a többiek közé zavarták ismét, a miért Dingo nem kevésbé morgolódott. Erre Dingo ismét ráugrott a koczkákra s rövid keresés után újra ugyanazt a két betűt választotta ki s ezúttal már egészen külön a többiétől félre vitte s őrt állott mellettök, mintha el volna rá határozva, hogy magának tartásá őket. A többi betűvel egyáltalán mitsem látszott törődni, csak épen ez a kettő érdekelt.

— Különös! — mondá Weldoné.

— Nagyon különös, — szólta Hull kapitány.

ki azalatt szintén oda érkezett, — s annál inkább,

— S vajjon egyedül volt-e Vernon Sámuel e fölfedező vállalatában?

— Azt nem tudom, — felelé Hull kapitány.

— De valószínű, hogy benszülöttekből álló kísérete s utnatói lehettek.

A beszélgetés e pontig jutott, midőn Negro, a szakács jelent meg a fedélzeten.

(Folyt. követe.)

Egyveleg.

Négyezer éves okirat. A párisi szépművészetek igazgatósága mintegy két hónapja egy egyiptomi papyrusnak jutott birtokába, mely ritkítja pártját. E papyrus ugyanis nyolcz méter, 30 centiméter hosszú s 43 centiméter széles s kitűnő állapotban van, noha majdnem 4000 éves. De mikor a louvrei muzeum átvette, mint minden papyrus, még össze volt göngyölve, s különös érdeme Pinelli muzeumi őrneke, hogy a sok fáradsággal s türelemmel járó ki-göngyölést a legnagyobb gondnal végezte. Ez tette lehetővé a benne levő hieroglyphok kibetűzését. Azt olvasták ki belőle, hogy e papyrus körülbelül 2000 évvel kelt a mi időszámításunk előtt, s hogy az első

DINGO ÖRT ÁLL A BETŰK FÖLÖTT.

egyiptomi király-dinasztiabeli Her-Hod királyi anyjának halálózási és temetkezési krónikáját foglalja magában. Az ó-kor e becses emlékét a muzeum 4000 frankon vásárolta, de most épenséggel megfizethetlen értékű, mert egy muzeum sem bír ily papyrusszal. A párisi közkiállítás alkalmával lesz csak kitéve közszemlélésre.

A léghajózás veszélyei Kelet-Indiában. A léghajózás egyáltalában sok veszéllyel van összekötve, hanem a mit egy indiai léghajós tapasztalt, az még eddig egészen új dolog. Léghajósunk Kalkuttában emelkedett föl s este felé ugy vette észre, hogy nagy terjedelmű bozót (cserjés, dzsungla) fölött jár s elhatározta, hogy egy moeasáros helyen az ott elterülő kis tó partjára leszáll. Hanem alig ért gömbölyűnek alsó része a bozót közé, egy krokodil rohant elő s a csónak kötele után kapott. A léghajós néhány homokzsákot vetett ki, hogy a gömbölyű fölemelkedjék, de a krokodil csak nem akarta elereszteni a kötelet és engedte magát annál fogva ide s tova ránczolgatni és a szegény megrémült léghajóst bizony csuflá teszi vala, ha néhány benszülött épen a kellő időben oda nem érkezett volna, kik aztán a krokodilt elzavarták.

Dömötör János munkái.

Sajtó alá rendezték barátai. Budapest. Franklin-társulat. 1878. Ára 1 frt 20 kr.

Az oly korán, mint gyászosan elhunyt fiatal író és költő szellemi hagyatékának java részét veszi itt az olvasó közönség, baráti kezekből, egy mérsékelt terjedelmű, de annál tartalmasabb kötetben. Ha él s tovább dolgozik és fejlődik vala, kétségkívül sokára lepett volna még fel összegyűjtött művek teljesen érett gyümölcseivel; de Dömötör így sem tartozik azok közé a még csak reményeket ébresztő fiatal tehetségek közé, a kiknek munkáit csak a baráti jó indulat vagy testvéri szeretet keze kegyelemből gyűjti össze, mint a zsengejében elhervadt virágot levelek közé rejt a gyöngéd emlékezés. Szelleme gyümölcsei aránylag értekek már is; a gyűjteménynek, így a mint van, önálló irodalmi becsé van, s pedig még tetemesen bővebbé is lehetett volna tenni, a nélkül, hogy a fennmaradásra méltatlan dolgozatokkal szaporítottassék.

Dömötör mint költő és műfordító, mint aesthetikus és kritikus s mint journalista működött; de bár mind a három irányban valódi tehetséggel s ritka lelkiismeretességgel is, nem kétkedünk kimondani, hogy összes működésén s mindenik irányán kritikai tehetsége uralkodott. Költészetét érzés, s a kedély bensősége is jellemzi ugyan, — kevésbé a képzelet ereje, — de azon is meglátszik a kritikus, mint pl. a Lessing, vagy nálunk a Gyulai költészetén, és pedig nem csak a műgond szigorán, hanem a költői alakításokon is.

Mindamellett azt hiszszük, Dömötör nem csak úgy irt verseket, mint minden fiatal ember, az élet bizonyos szakában; hanem irt volna, ha még él, tovább is, belső hivatásból s mert gondolatai és érzései egy nagy része olyan volt, a mi önkénytelenül s mulhatatlanul a költői formát kereste. Kedélyelete, ha nem is gazdag s terjedelmes körű, de mely és teljes volt bensőséggel. Gyermek s ifjú kora emlékei ritka meleg-séggel illették szívét s eszmélkedő hajlama önkínzó tépelődéstől és beteges érzélgéstől menten mégis erős önbíralatra s az élet komor oldalainak elevebbé érzésére hajította lelkét. Egy ifjú hűvel s talán csak ábrándból szőtt, nyilatkozásig sem ért, de a késő bánatban és emlékezésben annál mélyebben fájóvá vált szerelem, melynek az a vígasza sem lett meg, hogy a kedvest boldogan, sem az a szomorú elégtétele, hogy boldogtalanul láthassa — elég anyagot nyújtott kedélyének, hogy az eljártoktól jövőt az elégiái fájdalom fátyolával vonja be, mely alatt a képzelet mindazt sejtí, a mit soha sem bírhatott. Később az a titkos fájdalom, mely utolsó végzetes lépését is okozta, oly belső küzdelmekbe s kételyekbe sodorta, melyektől az erkölcsi alaphang mellett, a kedélyi mozzanatot s a költői hangulatot sem lehet megtagadni. Ezeket a fokozatokat ment át Dömötör költészeté; utolsó stadiumán nem bír annyira higgadni még, hogy zavartalanul élvezhető műalkotást nyújtson, s az oly költemények, mint a „Mi ez szívem” (68. l.), „Elöttem a pohár” (74. l.), „Ismét nálam voltál” (76. l.), eszméi s erkölcsi tartalmuk gazdagsága daczára, éppen súlyosságánál fogva, érzik, hogy a költői hangulat nem birt egészen megtisztulni még bennök. De a dalok s az elégiái hangulatu költemények, főképp pedig a genre-neműek közt van néhány, a mi egészen tisztult izlésről tanuskodik a kedély és érzés költői melege mellett; a hang egészen összeolvadt a tárgygyal, s határozott és megkapó hangulattal teremtett. Az oly dalok, mint „A malomban” (21. l.), „Dalok I—IV” (33. l.), „Sohaj” (37. l.), „Sirod fölött” (47. l.), „Boldog ember” (78. l.); az oly igazi mély érzéssel s bensőséggel és képzelettel irt költemények, mint a „Hajón” (23. l.), „Otthon” (27. l.), „A mi házunk” (28. l.), „Az élet” (29. l.), „Őszi bánat” (48. l.), „Sötét éjtel” (55. l.), „Sötét éjtel” (72. l.), „Édes anyám...” (77. l.), „Száll az idő” (81. l.), s talán mindenek felett az oly genre-képek, mint az „Egy látogatás” (42. l.), a „Tornyos nyoszolya” (53. l.), „Az öreg pár” (61. l.), „A kis árva” (64. l.), „Zsuzsi néni emléke” (79. l.); megérdemlik, hogy sokkal túléljék szerzőjüket, soká kedves darabjai legyenek az érző lelkeknek, s közülök egy és más az irodalom által is megőriztessék, mint a korszak jobb termékei közül való.

Fordított költeményei is igen csinos bokré-tát tesznek ki; a mi kedélyt megragadta s hasonlóra birta hangolni: többnyire szerencsésen

is adta vissza. Goethe és Burns, mind a kettő nehéz fordításu, épen őszinte s könnyű hang-jáért, különösen sikerült neki. Épen a hang, a színezet, a mit legjobban etaltalt, mert a gondolatok s kifejezések visszaadásával nem mindig birt megküzdeni.

A kötetnek majdnem felét prózai dolgozatok foglalják el; de e részt, ha a kiadás oeconomicája engedte volna, legalább is kétszer ekkorává lehetett és kellett volna tenni. Így a mi közölve van, majdnem csak mutatványnak tűnik fel, az író különböző faju munkásságának mezeiről; s még e részben sem teljesen, mert a Falusi János törlémszett irányu, eszmegazdag s egészséges humoru és kedélyü levelei mutatvány nélkül maradtak, a mit méltán sajnálhatunk. Kritikai dolgozatai közül négy van felvéve, holott, ha a tér engedí, talán valamenynyit megérdemelte volna a gyűjteményes közlést, mert még akkor sem napi érdekűek, mikor a bírált munka az. Kritikai modora valóban a legjobbakhoz tartozik irodalmunkban. Alapját általános eszmék s mértékek teszik, de nem marad az általánosságoknál, sőt nagyon is lelkiismeretes abban, hogy ítéletét részletesen indokolja. Néha éles, egészen vérg metszeni tudó a guny fegyverével, de csak ha a bírált író lelkiismeretlensége erre feljogosítja. Életrajzi dolgozataiban is a kritikai irány a tul-nyomó; nem adatokat, hanem irányokat igyekszik jelölni. A néhány vegyes dolgozat, — mind-össze háromnak jutott hely, — tárgy és feldolgozás által egyaránt érdekes. Különösen az, írója szerencsétlen végére vonatkozással: az „Öngyilkos költőinkről” (166 l.) szóló. Különös, hogy Dömötör e tárgy felé vonta az érdeklődés, holott nyoma nincs a cikkben, hogy akkor már maga is tépelődött volna hasonló gondolatokkal. Szerencsétlen elődei iránt feltűnő részvétet tanusít ugyan, de tettök iránt egyáltalában nem; sőt némi kicsinyléssel szól a sentimentalismusról és világhajadalmasságról, melynek betegsége halálösszá vált nálok. Még sokkal becsesebb a másik két tanulmány e rovatban: „Petőfi családias költeményeiről” és „A divatos nótákról”.

Valóban ez a tizenhárom tömött ivre terjedő kötet, — melyhez előbeszedül a szerző életrajzát Baráth Ferencz írta meg, a kit a sajtó alá rendező „barátok” alatt is, jóformán egymagát kell érteni, mert abban az egész érdem az övé — e kötet élénken érezteti újra az irodalom nem közönséges vesztését Dömötör János oly kora elhunytában. Valódi nemes szellem, melyben érzés, kedély, ítélet s komoly törekvés egy-sült, hunyt ki benne. A mit rövid pályáján tény-leg nyújtott, másokhoz mérve már is érett gyümölcsnek mondható; s csak ahhoz képest tetszik zsengeinek, a mit bizonyosan nyújtott volna, ha az égi hatalmak kedveznek életének!

— a —

Dömötör János munkáiból.

Az uti társak.

Néma, sötét éjtel kis szobámban ülven,
Kinn az őszi szélnek hangját hallgatom.
S lekem a szelekek szintén tova szárnyal,
Elmerengve jár a messze multakon.

Mennyi sok vidéket összeköborolhat
Látni újra mind azt, a mi engem ért,
Mennyi mindent lát, mit az Istenen kívül,
A ki mindent jól tud, senki meg nem ért.

Éltem küszöbénél a gyámol karoktól,
Az óvó szemektől megfosztott a menny;
S míg másokat a tengert dejtőlvel járják,
Nekem azt se mondá senki: arra menj!

S mikor a veszélyben féltem, a míg mások
Nem is ingadoztak kalauz kezén,
Az anyai csóknak, apai tanácsnak
Fájdalmas hiányát hányszor érezem!

Vergődtem az élet kavargó zajában
S ártatlan virágim — oh irgalmas ég! —
Némelyik nyílóban, más meg fakadóban
Könyörtelen lábál eltiporva.

S vissza-visszanéztem: mintha karom fognák,
Ennyi küzdelemben, hogy nem lankadok.
Fel is feltekintek: mintha ott szállnának
Bétkaró nemtők, égi angyalok!

Vészes utaimban, Istenem te mondd meg,
Ingó lépteimnél ki volt én velem?
A te szemed volt-e az árva vezére,
A te karod volt-e folyást védelem?

És most végre mégis, mégis célozm érve
Itt állok nyugodtan s visszanezhetek,
És előttem ott áll a távol kódében
Édes jó szülőim drága képetek.

Ott látlak apám! szép arczod örömeiben
Biztató tekintet engézik felém:
Ott látlak anyám! jaj, könyvest mosolyogva
Tárt karokkal most is szinte jössz elem!

Oh kiesinyhítt, lásd, még most is kísérek
Gyöngéd szemmel, híven, áldón, szeretőn!
Pedig ott nyugosznak régés régen immár
Egy rideg, kietlen, pusztá temetőn.

Sötét éjben

Sötét éjben, kis szobámban,
Lámpafénylél, egyedül,
Az élet és gondok terhe
Ugy is megviselt szívemre
Még fájóbban nehezül.

Oda künn a nagy világban
Szórakozást csak lelek;
Kissé emelt fővel járva
Ne félj! visznek házról házra
Mulatni az emberek.

De ha ide visszatérek,
S egymagamba, mint ma is,
Ülök róluk elmélkedve:
Bánat borul bús szívemre,
S gögöm ellen nincs paizs.

Megvetem e sópredéket,
Egy világot megvetek,
Bűne, szennyje, álnoksága,
Alázatos szolgálása —
Ah, hogy rá nem pókhetek!

Nem tudom, az ember vesztén
Ember miért boldogul;
S nem tudom, az árviak pénze
Garmadáját miért tetézzé
Gazdagoknak álnokul?

Ki vigasztal, fel ki oldja
Elmem ezer kételyét?
A világnak van-e bölcsse,
A ki új életre költse
Mindazt, a mi bennem élt?

Oh szerettem a világot,
Szépnek mondtam s hittem is,
S a mit vártam és reméltem,
Hittem: egykor tán elérem —
Ott fenn, hogy ha itt nem is.

Szép álmokkal, szép tervekkel
Ah hogy vágytam ide én;
S ime vétek, ime szennyfolt,
A mi szép volt, a mi szent volt
Bennem annak idején.

Kit vádoljak, kire vessek?
Ezt a léha tömeget?
Nem, szavam szállj bátran, fentebb,
A ki másnak szentnél szentebb:
Panaszold bé az eget.

Most nekem a menny bezárva,
Nem jutok be, jól tudom;
De nem is vár azok sorsa,
A kik küzdve s eltiporva
Elbuknak a fél uton.

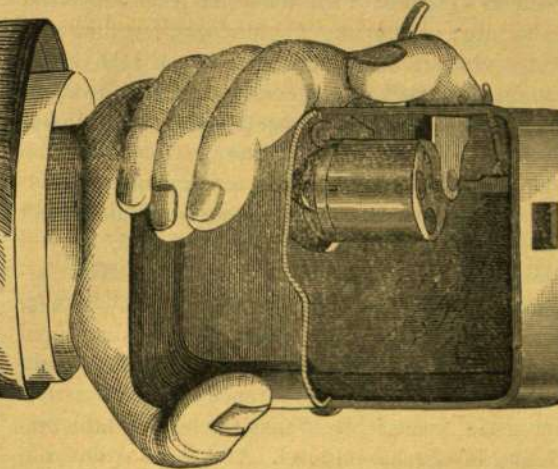
Leszünk sokan a pokolban,
Van ott jó is, van elég;
Van, kit nincs mért oldni, kötni,
Van, a kinek bűn se győtri,
Csak a másé, kebelét.

Öngyilkos költőinkről.

(1872.)

A magyar faj és a magyar irodalom ellen-sége a sentimentalismusk. Semmit olyan ha-mar és olyan könnyen (az idegen emberen kívül) ki nem csufolnak Magyarországon, mint a sentimentalismust. Joggal vagy jog nélkül, okkal, vagy ok nélkül, nem gyakran keresik. Nincs is igazán véve, a sentimentalismusknak jóra való értelme. Hogy a pathos által álpathost értenek, az is igaz, de hogy a sentimentalis alatt sem értenek valami igaz érzés, őszinte érzelem-félét, jól tudjuk. Pedig mi a sentimentalismusk átkait nem, csak csekély hátrányait tapasztaltuk. Kunoss, Császár Ferencz és pályája kezdetén Szelestey László csak üresek, unalmasak, selej-tesek voltak; volt bennök sok neveltséges is, igaz, de a költészet-kedvelő egészséges közönség erkölcsi érzését el nem puhították, el nem satnyították. Kereken és röviden szólva: nálunk a költők nem hozták divatba költői sentimentalismusk az öngyilkosságot. Voltak egészségtelen légköri írónk, de egy-két (különben is üres) fej megza-

Városy Mihály polgári iskolai tanár B.-Lippán Jévi, névnap, születésnap, „Köszöntő költemények”-re elfizetést nyitott egy forinttal; 15 éves ötet lesz, s a pénzszerzőhöz ápril 3-dikig küldendő.

A nemzeti színházban e héten két új francia vígjáték került színpadra a közönséges tetszést. Az egyik az öreg Dennernek „Házasság hajdan” című két felvonásos vígjátéka, mely Törs Kálmán fordításában adatott. Meséje ama korból van véve, mikor a francia főnemes családok, atozván az uralkodó családok szokásait, még a bölcsőben eljegyezték gyermekeiket, s aztán elküldték zárdába, nevelőbe, s csak felnőtt korukban találkoztak ismét. Hány szerencsétlen frigy kötöttet így a szív megkérdése nélkül! Denner két ily házasságot vesz elő, melyek közül az egyik boldog, de azt a nagybácsi örök erejével fel akarja bontani, mert a férj nem tetszik neki; a másik teljes mérvben bírja tetszését a nagybácsinak, de a felek magok nem szeretik egymást. E két viszony szellemes mesébe van egyvüvé szöve, sok humorral és mulatságos jelenetekkel, s a rokokó-öltözékek, melyekben a szereplők megjelennek, még emelik a kedvező hatást. Ujházi Ede az öreg marquisban, Halmi az egyik férjben, kitűnő alakítást nyújtottak, s a két menyecske, Helvi Laura és Kocsisovszky Borcsa gyönyörű jelenségek voltak a fehér parókás, korhű jelmezben. — Ezután Delacour „Egy béli köpeny” című egy felvonásos bohózatát következett E. D. fordításában, a két Szigetivel, Vizváryval, Márkus Emilával s másokkal, kik jó kedvű játékokkal többször fakasztották hangos nevetésre a szép számmal összegyűlt közönséget.

A népszínházban e hó elsőjén Abonyi Lajos „Ambrus bácsi” népszínművének közepes hatása volt. Meséje nem valami szerencsés ötletből született, és sok helyen hosszúra hagyott beszélgetések is nyűgösi folyását. Egyik fő alakja, a leánykérő és honvédülőző Bach-hivatalnok gyakran volt közönség elé vezetve, s ma már nem oly korszerű, hogy oly könnyedén mulatságra hangoljon, mint a hatvanas években. Van azonban néhány sikerült mellékalkal, melyek tetszettek, és Soldosné is oly eleven, vidám alakot teremtett Jucziáka szerepében, hogy a darabot egy időre — de nem hosszasan — biztosította a népszínházban. A darab címe: „Ambrus bácsi” két emberre is vonatkozik. Egyik menekült honvéd, kit régen vár vissza családja, a másik pedig a katonaságból hazatérő legény, ki amattól levelet hozva, őt nézik el a váru-várt Ambrus bácsinak, ki már oly régen távozott, hogy nem is emlékeznek rá. Ez egy darabig eltűri a családost, mert szép leány van a háznál, és a másik Ambrusnak szerencséje is, hogy az első Ambrus így járt, mert Freszák uram, a cseh beamter is őt tartja az üldözöttnek, s mikor Jucziákától kossart kap, a nem igazi Ambrus bácsin tölti boszuját, természetesen eredménytelenül, s mire az igazi Ambrus is megérkezik, akkorára Freszák uramra annyi turpisság derül ki, hogy jobbnak látja visszamenni Csehországba. Az új népszínműnek átlános hatása alig volt csak egyes részei tettek élénkebb benyomást, kivált a hol Soldosnéknak jutott dal. A jó előadásban Tamási, Együd, Solymosi, Tihanyi, Horváth (Freszák) játszóak a nagyobb szerepeket. A szerzőt a felvonások után kitapsolták a közönség s meg is jelent.

Szigligeti műveiből a német színpadok számára többször lefordítottak, s az engedélyre nézve máris többször fordultak a költő családjaához. Az első, melyet a Burg-színházban előadtak, alkalmasint a „Fenn az ernyőn nincsen kas” című vígjáték lesz.

Új színmű. A nemzeti színház drámaíró bizottsága „A kis hóbotos” című 3 felvonásos vígjátékot fogadott el Tóth Kálmántól.

Közzétételek, egyletek.

A magyar tud. akadémia márcz. 4-iki ülésén Szász Károly Homer eposzairól értekezett, fejtegetve azok hatását a görög népeletrre, a talajt, melyben megfogalmazottak, rekapitulálta a nagy vitát, mely arról foly, vajjon Homer költői egyéniség-e, vagy a két eposz nem-e több költő nemzedék műve, avatott kéz által kerek egészszé szerkesztve. A dolgozat nagy terjedelme miatt annak csak egy részét olvashatta fel — azt, mely az Iliásról szól. Felolvasását érdekes mutatóványokkal fűszerezte, bemutatva saját fordításában az Iliás két híres részletét, az Akhilleusz pajzsáról szólót és a Hektor bucsuját. Az értekezést, de kivált a mutatóványokat nagy tetszéssel fogadták. — A második felolvasó Thewrewk Emil volt, ki Abel

Jenő értekezését olvasta föl a Korcina-kodexéről. Eddig 74 oly Korvináról van tudomásunk, melyek valamikor Konstantinápolyban őriztettek; közülük mindeddig csak 39 db került vissza, 35 többnyire görög tartalmu kézirat még mindig Konstantinápolyban van. A legújabbban hazakerültek közül a Festus-félt Thewrewk Emil ismertette a m. é. novemberi szakülésben; a többiekkel Abel Jenő vizsgálgatta meg; nevezetesen 23 philologiai tartalmu kéziratot vizsgált meg, melyekben 30-nál több külön munka foglaltatik. A kodexek szövegei nem valami nagybecsűek; ismert görög és latin művek másolatai, melyeknek összehasonlítása régebbi vagy újabb szövegekkel sem hoz hasznát a tudományra. A felolvasások után Gyulai Pál titkár bemutatta Wolff György jelentését az Ehrenfeld-kodexről, mely a Bécsben lakó dr. Ehrenfeld Adolf hazánkfia tulajdona, egyike a legregényebb magyar nyelvemlékeknek, a 14-ik századból való, tehát a bécsi és müncheni kodexekkel egykoru, de nyelvészeti tekintetben ezeknél becsesebb, és Szent Ferenc életrajzát tartalmazza. A kodexet Wolff másolta le, ki a latin eredetivel is összehasonlította. Az érdekes nyelvészeti emléket az akadémia kiadásában nem sokára meg fog jelenni.

A történelmi társulat márcz. 7-iki ülésben Zs. linszky Mihály értekezett a magyar nyelvű történetírás kezdetéről. Fejtegette, hogy a verses krónikák, a hegedűsök énekei inkább tekinthetők történeti forrásoknak, mint költői műveknek, mert szerzőik is sokat töltöttek a történeti igazsággal, mint a költői szépséggel; példakép felhozta Timódi Sebestyént, ki azt írja egyik verseben, hogy „legelső forrásból vette, a harczokban résztvett jámbor vitézekkel értekezett, és sem adományért, sem barátságért, sem félelemből semmi hamisítást bele nem írt.” Azután ismertette az első magyar nyelvű történeti tankönyvet, Székely István krónikáját, mely már sok kiadásban forgott közösen. A második felolvasó Fraknói Vilmos volt, ki a Martinovics-féle összeesküvésről írt tanulmányából mutatott be ismert egy részletet, mely vonzón ismerteti a sajtó küzdelmeit hazánkban a múlt század végén, s tüzetesen szölt Martinovicsnak „Litterae ad Imperatorem” című híres rópiratáról. Az ülés végén Csontos János mint választmányi tag tartott székfoglalót, bemutatva egy 15-ik századbeli incunabulumot a Korvinából; ez még 1471-ből származik, 341 levélre terjed, czimlapja gyönyörű festési, s rajta van Mátyás király és IV. Sixtus pápa czimere. Valószínűleg a pápa küldte a magyar királynak. Végül a titkár tett jelentést. A társulatba belépett újjában 4 alapító tag; gróf Zamojsky József, Kisteleki Lévay Henrik 2—200 forinttal, Holdmező-Vásárhelyi városa és id. gróf Teleki Géza 100—100 forinttal; továbbá 26 évdíjas tag.

Mi ujság?

Márczius 15-ikét, szabadságharcunk harminczadi évfordulóját a főváros az idén is megüli. Bizottság alakult, mely az ünnepély részleteit megállapítja. Az egyetemi ifjuság lobogó alatt vonul ki a kerepesi temetőbe, a szabadságharc bajnokainak sírjához. Lesz lakoma is, Kossuthnak pedig üdvözlő táviratot küldenek. Kolozsvárt e napot az Aradi-féle Petőfi-mellszobor leleplezésével ülik meg. Ugyanez alkalommal Teleki Sándor gr. ezredes Petőfőről s a márcziusi napokról tart előolvasást. A tetszészerinti adakozásokból begyűlt jövedelmet a Petőfi-mellszobor még fedezetlen költségeire fordítják. — A párisi magyarok szintén közsületeket tesznek a nevezetes nap megünneplésére; az egyetben felolvasást és társas ebédet rendeznek.

Bathány Lajos mauzoleumát a kerepesi temetőben legközelebb feliratokkal fogják ellátni. A talaj homlokán két arányosan felszított lemez készült el cézúra; az egyiknek a vértanú neve, születési és halála napja lesz följegyezve, a másakra rövid, négy sorra kiszabott epitaphium, melyet a bizottság felolvasására Tóth Kálmán írt, és így hangzik:

Nagy küzdelem közt folyt le élete,
Soká által félre értve,
Ok, de oly szent volt halála:
Életét megmagyarázta.

A Szigligeti-ünnepély, melyet a költő szülővárosa, Nagy-Várád rendez, e hó 8-án, Szigligeti születés napján történt meg. Az emléktáblára, mely a nagy-füzes-utczai születési házat jelöli, következő verset készített a ház tulajdonosa, Szikszay Dániel törvényszéki bíró:

„Bölcsöd itt ringott, itt gyúlt ki az isteni szikra.
A művészet égen lángoló csillag utóbb.
A láng most kialudt, de kikel diésénye örökre
S míg magyar él: neved és szent porod áldva leend.”

Az emléktábla leleplezési ünnepélyére a fővárosból is többen leutaztak. A tud. akadémiát Jókai Mór, a Kisfaludy-társaságot Zichy Antal, a nemzeti színházat Feleki és Szigeti József képviselik. A család részéről Törs Kálmán író-társunk és dr. Kéti Károly egyetemi magántanár, az elhunyt vejei utaztak le. Nagy-Várád polgármestere, Sal Ferenc igen szép levelet intézett Szigligeti özvegyéhez, kifejezve a részvétet, s meghívva a családot az ünnepélyre. Az emléktábla — a terv szerint — a várád-olási-i plebániában gyászmisével kezdődik. A templomból a menet a fő és úri utczán át vonul a házhoz, hol a dalárda éneke után Sal Ferenc polgármester ünnepi szónoklata következik, s a tábla leleplezése után a közellevő jogakadémia nagy termében gyűlnek össze, és itt Radó Ödön, a Petőfi-társaság tagja ismerteti Szigligeti irodalmi működését.

Szigligeti özvegyéhez nagy számmal érkeznek a részvétnyilatkozatok. Podmaniczky Frigyes, a nemzeti színház intendánsa a mult vasárnap a színház több tagjával meglátogatta az özvegyet, s tolmácsolta az intézet mely gyászát. Azután átnyújtotta a művészi kiállítás részvétnyilatkozatát, melyet a színház valamennyi tagja aláírt. A szép emléklapot is a színház egyik fiatal tagja, Benedek Lajos rajzolta. A nemzeti színház tagjainak a részvétnyilatkozata a következő meleg sorokat tartalmazza:

„Meg vagyunk győződve, hogy Szigligeti Ede a fájdalom s hála érzetét költötte fel a magyar színműcsalád minden tagjában, de legérzékenyebben sujtotta az mégis — Önökön kívül, — a nemzeti színházat, mely áldásos működésének közvetlen színtere volt, melynek történetével az ő nagy neve összeolvadt, s azért tartjuk mi, a nemzeti színház tagjai, elengedhetetlen kötelességünknek Önök elő járulni és a közös csapást érző meleg rokonszenv hangján így szólni Önökhöz, tisztelt özvegy! és gyermekeihez: Osztozunk megmérhetetlen vesztésétek fájdalmában! Osztozunk velünk ama vigasztalásban, hogy emléke örökké él, mert le nem dönthető szobrot emelt magának életében.”

A népszínházi bizottság: Kammermayer polgármester, Havas Ignác, Kléh István, Várady Károly, Steiger Gyula, Királyi Pál, Tavasz Endre, B. Lipthay Béla, Sztupa György; az írók és művészek társasága, Nagycsárd közönsége, Triesztből Marcz József, a nemzeti színház egykori tenoristája szintén küldtek részvétíratokat az özvegyhez.

Finn vendégek van nyelvészeinknek. Dr. Genetz Arvid egyetemi magántanár, ki nejével jött Budapestre, hogy itt fél év alatt nyelvünket elsajátítsa. Harminczöt éves fiatal, kedélyes férfi, kit a nyelvészek barátságos vendégszeretettel fogadtak.

Rudolf trónörökös már visszatért körútjából Bécsbe. Londonból Párisba ment, hol három napot töltött, s a francia lapok sok minden apróságot össze-írnak a fiatal főhercegről, kinek megjelenését rokon-szenvesnek mondják. Egyik lap szerint a Mac-Mahon ebédje után valamelyik előkelő hölgy azt mondta felőle: „Mi hölgyek ép úgy rajongunk érte, mint ő a hölgyekért?” Ugyane hölgy azt beszélt volna, hogy a főherceg igen beszédes volt a férjes nők társaságában, — a leányoknak azonban ugy kitért, mintha mindegyiknél egy-egy házassági ajánlatot sejtett volna. Viktoria királyné, ki a főherceget rendkívüli szeretettelmesítéssel fogadta, s kinek a „házasság-szerzés” szenvedélyét képezi, tréfföldözött a fiatal főhercegrenek a leányok iránt tanúsított idegenkedése felett. Berlinben megkülönböztető szívszeggel fogadták mindenütt a főherceget; a császári család vendége volt, s tiszteletére udvari bált és vadászatot rendeztek. Rudolf főherceg e hó 7-én hagyta el Berlint.

Havas Ignácot, a fővárosi hatóság nesztorát a szerdai közgyűlésen ünnepélyesen üdvözlé az elnök, ötvenéves orvosi jubileuma alkalmából. A városi képviselők pedig eljénzték s elhatározták, hogy üdvözlő iratban fejezik ki jó kívánataikat. Havas Ignác elérkezésvilve köszöntö meg a megemlékezést, s említé, hogy mikor ő 1817-ben Pestre jött, a városnak csak egy elemi iskolája volt a mostani Pórszász-ház helyén, egy kunyhó, melyben a gyermekek németül tanultak a magyar nyelvet.

„Most, istennek hála, — mondá Havas Ignác, — több a tanító, mint akkor a tanuló volt, mert ötszáz tanító és tanítónő oktatja a gyermekeket magyar szellemben.”

A műcsarnok létesítése következtében, király Ő Felsége Lang Adolf építész és Keleti Gusztáv mintarajztanodai igazgatót a Ferencz József-rend lovagkeresztjével díszíté föl. Továbbá megengedte, hogy Rath György bizottsági elnöknek, Fischer Ignác és Roth Zsigmond budapesti iparosoknak — a műcsarnok ügye körül tanúsított buzgalmaikért — legmagasabb elismerése nyilváníttassék.

Uj magyar nemes. Verner György jószágigazgató a mezei gazdászát s a közügyek terén szerzett érdemeiért magyar nemesi rangot nyert „vértessaljai” előnévvel, egyszersmind nevét is megmagyarosította „Vértesy”-re.

Orosz tábornokok és magyar borok. Nem lesz érdektelen följegyezni, hogy Miklós nagyherceget és tábornokait San-Stefanóban ifj. Tóthfalussy házánkia, a „Pest városához” címzett konstantinápolyi (perai) fogadó tulajdonosának fia látja el étkekkel is italokkal. Tóthfalussy — mint a „P. Lloyd”-nak írják — naponként 150 teríték szállítására kötelezte magát, azonkívül naponként 800 palack pezsgőt, nagymennyiségű szegárdi vörös bort, magyar fehér borokat s tömördek pálinkát és rumot szállít az orosz főhadiszállásra. A magyar borok, ugylátszik, kiválóan ízlenek az orosz főtiszteknek. San-Stefano háromezer görög lakossal bíró kis város a Márványtenger partján, másfél mérföldnyire Konstantinápolytól. Miklós nagyherceg Aleko Barucci pasa tágas, egyemeletes villájában lakik, mely a tengerparton fekszik. A ház előtt a „Hercegszigetek” irányában ágyuk vannak földlálítva. A csapatok nagy része a tengerparton tanyázik sátrak alatt. Jegyezzük meg még, hogy az oroszok jól és aranyban fizetnek.

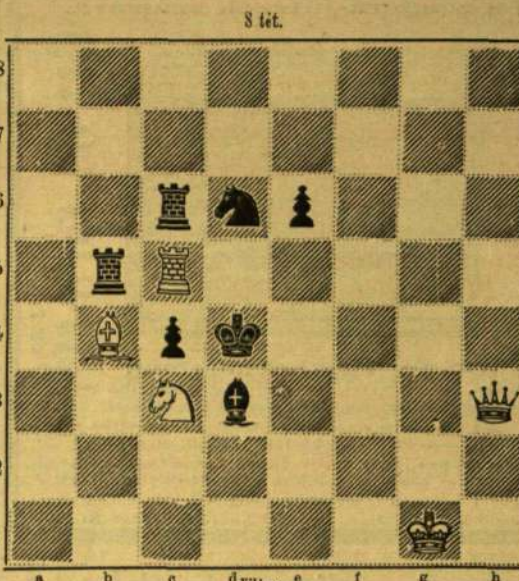
Dallos Gyula jeles lingvistának, hatóságilag engedélyezett magánnyelviskolát nyitott, melyben a modern nyelveket, elméletileg és gyakorlatilag s két fokozaton, kezdők és haladottabbaknak tanítja; s a mellett fordítási intézetet, melyben a modern nyelvek bármelyikére, fordítási megbízásokat vállal s gyorsan, szabatosan és biztosan teljesít. Dallos Gyula nyelvismerteti és képessége mind a két vállalatra nézve biztosított nyújt. Nyelvtanítási módszere nyelvtanából ismeretes. A fordítási intézet pedig oly érezhető közszükség, melynek kielégítéséről a kontinens minden nagy városában gondoskodva van már, meg csak nálunk nincs. Sok szerencsét kívánunk Dallos kettős vállalatához, s reméljük is, hogy az nem marad el. Az intézet és nyelviskola helyisége: Belváros egyetemter 2. szám 2. emelet. A magyar, francia és angol tanfolyamra már szép számmal jelentkeztek; de új tanulók még mindig fölvetetnek. A tandíj a növendékek számától is függ, de mindenesetre jutányos lesz. Részletes program (említett lakásán) ingyen kapható.

Fölhívás. Hatóságilag engedélyezett nyelviskolát megnyitván, bátorodom a fiatalabb író és művész urakat értesíteni, hogy számukra az angol nyelv és irodalomból külön tanfolyamot nyitok, melynek főzárja Shakespeare műveinek olvasása és magyarázása leend. Egyelőre „Hamlet”-et s „Romeo és Juliát” szemeltem ki, melyeknek olvasását azonnal megkezdem, mihelyt a jelentkezők a legszükségesebb előismereteket megszerezték. Dallos Gyula, egyetemter, 2. szám.

A béke-szerződést végre márczius 3-án aláírták San-Stefanóban, s a szultán és császár távirati üdvözléssel gratuláltak egymásnak, a mit a császár szíve mélyből is tehetett, mert ily eltipró föltételekhez hasonlóan nem sokat találunk a történelemben. Pedig ezek szelidített föltételek, a tömördek millió rubel, a hadihajók átengedése nélkül. Csak vagy 120 millió hadi sereget kell fizetni a portának azon kívül, hogy Kis-Ázsiában újra elveszt egy nagy területet, s Európában vége szakadt uralmának, mert negyedfélszer mértőföldnyi Bulgáriát szab ki itteni tartományából Oroszországra. Egyébiránt a békeszerződés pontjai még ma sem ismeretesek, mert csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha a császár és szultán is aláírták. A béke tehát meg van kötve, s Miklós herceget látogatába is meghívta magához Abdul-Hamid szultán, de a keleti kérdésben azért most sincs nyugalom, s az izgalom csak olyan, mint a háboru alatt, kivált monarchiánkban, mely igen nagyban találja a tervezett Bulgáriát, s az ellen is kifogása

SAKKJATÉK.

953-dik számú feladvány Dr. Gold Samutól.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

A 948. számú feladvány megfejtése.

(Braune R-től.)

Megejtés.

Világos. Sötét.
1. Vg6—g7 Hg1—f3 (a)
2. Be3—c4 He5—c4
3. Hf2—d3 mat.

(a) Hg1—e2—b3 (b)
2. Vg7—g4 Bh5—g4
3. Hf2—h3 mat.

(b) Bf5—g5
2. Vg7—f6+ stb.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József, Gelsen; Glesinger Zsigmond. Sárospatakon: Gérecz Károly és Németh Péter. Miskolcon: Hartmann testvérek. Budapestben: K. J. és F. H. Kolosovskij, Csipkés Árpád. Kolosmonostoron: Brauner Gyula, Egerben: Tilkovszky Fridolin, Bessen: Bláthy Otto. Nagyszombatban: A convictusai sakkör. Kis-Várán: Vácz István. A h.-m.-városi helyi sakk-kör. A pesti sakk-kör.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

1878. évi folyamának folytatását elő lehet fizetni (Budapest, egyetem-utca 4. sz. a. levél hírlapkiadó-hivatalunkban) a következő föltételek mellett:

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok 6 frt.
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a Háború-Kronikával együtt 7 frt.
Csopán a Vasárnapi Ujság 4 frt.
A Vasárnapi Ujság a Háború-Kronikával együtt 5 frt.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok előfizetőinek külön mellékletül önálló fizetben adjuk a követi háború folyamának rövidre vont történetét, 3 levele terjedő fizetben.

■ ■ ■ A Háború-Kronika című képes mellékletünk, mely a háboru befejezése után Világkronika címmel az eddigi terjedelmében, szintén hetenként egy íven s képekkel fog megjelenni, előfizetőink negyedére 50 kr., félve 1 frt., egész évre 2 frt. pótdíj mellett kaphatják meg. E melléklet minden előfizetőnk arra az időre rendelheti meg, a melyre a följárat beküldött előfizetés az.

T. előfizetőinket fölkérjük, hogy szíveskedjenek az előfizetés megújításánál, vagy a Háború-Kronika megrendelésénél czímzalagjukból egy példányt a posta-utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamációt és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

HETI-NAPTÁR. Márcz. hó.

Nap	Katholikus és protestans	Görög orosz	Israélita
10 V F 1 40 vértanú F 1 Ivarovici	26 A Israh. v. v.	5	
11 H Heraklius Szilárdia	27 Porphy	6	
12 K Gergely pápa N. Gergely	28 Prokop Baz.	7	
13 S Rozina Kárl. + Rozina	1 Márc. Ede.	8	
14 C Mathild királyn Szendike	2 Theodor	9	
15 P Jéz. sz. év. k. + Krisztina	3 Európ.		
16 S Herib. püsp. + Abraham	4 Garasim	11 S. Zah.	

Hold váltórsái. ☾ Heldtölte 18-án 10 óra 17 perczkor reggel.

Tartalom: Házis és a perzsa festészet (arckép). — Pasztai találkozás (folyt.). — Elekes Károly (arckép). — Kátai Gábor (arckép). — Az Aja Szófia (két kép). — Tizenöt éves kapitány (két kép). — Egyrelez. — Melléklet: Dömötör János munkái. — Dömötör János munkái. — A konklave és szabályai (két kép). — Egy derék társ (kép). — Irodalom és művészet. — Közzétételek, egyletek. — Mi ujság? — Halálhírek. — Szerkesztői mondánivaló. — Heti-naptár.

Felölös szerkesztő: Nagy Miklós.

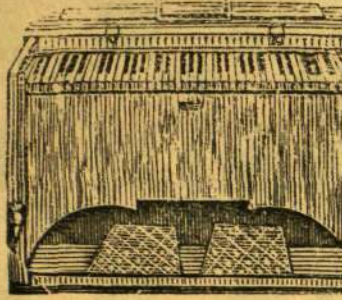
(L. Egyetem-ter 2. sz.)

Egy határozat határozott petít sor, vagy annak helye egyszeri ígértéssel
15 krajczár; többeszeri ígértéssel 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden
írtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket elfogad Bécében: Hasznos
s'lein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Sallerstrasse Nr. 24
Oppellik A. Wollzeile Nr. 22.

Uj! 65 forint!

Uj! 65 forint!

65 frt egy harmonium,
öt oktávra, 2 regiszterrel, mely különben 130 frtba került;
hang, gépezet, fuvó-erő, elváltat-nagyság, hangteljes, jó tá-
lás, mint a 4-800 frtba került hangszereknek. Kettős játé-
kú (dupla hang ocvárokban) 95 frt. 97 centimeter hosszú, 50
centimeter mély és 78 centimeter ma és Lada és csomogolás 3
frt. Argyezékek házi harmonikák, forgató-harmonikák és
többféle 1 ingyen és bérmentve. Klein János harmonika-
és harmonium-gyára, Bécs, VII., Mariahilferstrasse Nr. 86.

Bank-ügynökök
(utazók vagy állandók) előnyös szerződést nyer-
hetnek.
Oszták magyar bank intézet,
Braun József, Budapest Gizella-tér 5. sz.

Köszvény és csúsz
azok bennszázi és egyéb belső és külső, eddig gyó-
gyíthatatlannak tartott betegségek.

Bármely fokú bajban szenvedők, kiknek már régóta
eszközök nem juttat, ezt vagy annak bajuk ellen
használnak, a drága gyógymódot visszaszerzik, meg-
marad még azon reményük, hogy évekig át
tartó nyomorúságot megszabadulhassanak. Így van
a baj betű vagy köcsögök, és az által csak
egy vagy valamennyi testrészt meggyógyítják.
A Moessinger-féle szerek előállításánál, rop-
pant fáradság után sikerült új gyógymódot által-
terjedtetni, (porcszövetek) keményített
állapotukban ismét megújulni és szilárdulni
bíró, miként a hajlasz látható az ideg és az
előbbi helyzetbe jöve, a vértörés helyre van
állítva; továbbá azon fájóalmas részeket, melyek
előbb zong voltak görbülve, vagy a fájóalmas miatt
nem valának mozgathatók, úgy szintén azon beteg
részek is, melyek már érzéketlenek voltak, ismét
éltető hőmérsékletre és mozgathatók. A legkisebb, leg-
nagyobb, leggyorsabb és legbiztonságosabb, leg-
jobb és legolcsóbb, legmegbízhatóbb és 3 nap alatt meggyógyul.
Nem kell ezen szerekkel valószínűleg a családtagok közötti
szerepel, melyek már sokaknak felnyitást szereztek. A legjobb bizonyíték,
miserint minden a legreménytelenebb állapotban is segítünk, az, hogy a
hatást mindenki már második nap megérzi, és pedig mindegy, ha az illető
erősebb vagy gyöngyöbb természetű. A szerek az agyban ép úgy mint
a gyermek egyaránt használhatók, továbbá az, ki hivatalos még teljesíteti,
a gyógymód által olyan nem akadályozható, szárazságot képez a baj megszűnés,
eset, nedves lakás, megrottott gromor, az idegek torlódása, stb. fölött.
Ha tanácsot kell adnom a szerek használatára, nem szükséges tudnom,
hogy a rendes gyógymódok, az is, a lezállás, halmajjal, petroleum, fűrés,
megrottatás, vagy egyéb károsítóknak alkalmazása már, csak a baj és an-
nak állapotát kérem röviden leírni. Levelek magyar nyelven. A lakás pontos
megjelölését kérem.

Moessinger L. G., M. m. Frankfurtban.

Bizonyítékul a gyógymód hatásosságára nézve, az alábbi bi-
zonyítványon kívül még sok száz elismerő írat áll eredetiben
rendelkezésre.

4123. Mélyen tisztelt Moessinger ur! A legbá-
lansabb ember volnék a földkerekségen, ha Önt gyógy-
szerei hatásáról nem tudósítanám a legbensőbb közsé-
getemet nem nyilvánítanám. Az ég áldja meg Önt a
terjesztése tudományát, tartsa meg még számos eszen-
dők, hogy még sok embernek segítsen a egészsé-
güket visszaadhassa. Emlékszem, miszerint szombaton
érkeztek meg az orvosok, s még azon este vett be-
lőlk néhány cseppet félszegem, alkalmazván a bedör-
zölést fejének bal oldalán, a tapaszt pedig bal füle
mögé fölírta. Egész éjjel át igen megkönnyebbülve
aludt. Reggel újlag használtam a csöppeket és a bedör-
zölést, s a tapaszt is megújította; ez történt vasár-
nap reggel. Dél felé földragadt halszeme, mindkét sze-
me elkezdett könnyezni, s orrából vizemű folyadék
folyt, mi egész estig tartott. Ugyanazon este a gyógy-
szerek ismét alkalmaztattak utasítás szerint. Hétfőn
reggel már nyoma sem volt a főfájásnak. A gyógy-
mód még öt napig lett utasítás szerint folytatva és
bevégezve. A bal szem többszörösen könnyezett és
feldagadt. A gyógymód szerencsésen be van végez-
ve, s nem marad egyéb hátra, mint újlag legben-
sőbb köszönetemet kifejezni, s az Istent kéni, hogy
Önt még sok esztendőig éltesse, miszerint számos
szendvedőnek segélyt nyújtani képes legyen. Teljes
tiszteltetlél Bóhnásy Ignác, gazdasági hivatalnok N.
Mihály (Z. m. plén m.), 1877. febr. 26.

Óvás. A számos szerencsés siker, melyeket a Moessinger-
féle köszvény- és csúsz-készítmények felmutatnak, az
alkalmazatuk sok utazás- és hamisítására. Név szerint: a kö-
szvény- és csúsz-készítmények, a köszvény- és csúsz-készítmények, a
háztartási utasítások stb. által ter-
veztek, melyek mind azt, hogy a Moessinger-féle köszvény- és
csúsz-készítmények őszellől-á-
títón alapul, s annak véte-
csején az által m. k. jelölt gyógyszer-árakban tör-
énhetik.
A biztosítók szerint valódi, hatastelen Moessinger-féle
készítmény- és csúsz-készítményekben rész, s a hely-
egyedül csak ezen véte-
lőn alapul.

Mattoni

BUDAI király-keserűvize
a bel- és külső legelső orvosi tekintélyektől megügy-
szekredés, s minden ebből származó betegségek ellen,
még hosszabb használatnál is minden káros utókövetke-
mény nélkül, a legmelegebben ajánlatik.

Mattoni és Wille, cs. k. osztr. ndv. szállítók,
tulajdonosai az egyesült 6 budai király-keserűforrásnak:
Deák-forrás,
Heinrich-forrás,
Széchenyi-forrás,
Gyógy-utastások és röpítárak is nyen:

Budapest, Dorottya-utca 6.

Raktárak Budapest: 4312
Bráay Kálmán IV. múzeum-körút 24. Br. aler Perenc, IV. Márin-
Valeria-utca 1. Beck Mihály, IV. Sebestyén-tér, Diviacskó János, VII.
k-repesi ut 17. Danczer József V. nagy-korona-utca Edesutó Laj-
os, V. Erzsébet-tér 1. Eiser Ede, I. Tabán Fetiék György, VIII.
zergo-utca 1. Graef K. J. V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei-
ch. Antal IV. sűtő-utca Keller Antal VII. király-utca 19. Kopp János VII. ke-
repe-ut. Messik testvérek, VII. király-utca. Mocznik L. IV. Deák-
utca 12. Mészáros Miklós, V. nádor-utca és főt sarkán, Hoffmann
József, V. Akademi-utca. Hebauer testvérek, VII. király-utca 10.
Heinrich M., VII. kerepe ut 2. Iványi Mihály I. Tabán. Krei

Igervények.

hitel-sorsjegyekre . frt 4.50
 bécsi sorsjegyekre . frt 2.50
 magyar sorsjegyekre frt 2.50
 Mind a három együtt csak frt 8.25 és bélyeg.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

Húzás már apr. 1-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.
 Húzás április 15-én.
 Főnyeremény
 frt 100.000.

D'Arny francia hajfestő!

Halászkoknak.

Erős kenderből készült nagymennyiségű halaknak bővében levén, a megkeresőknek jutányos áron szolgálhatok. Guta (Komárommegye) 1878. 4353. Abeles Mór.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelenő és minden könyvtárban kapható.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelenő és minden könyvtárban kapható

Magyar KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intensív) kertgazdászati foglalatja, utmutató kalauz

a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, mangemesítés, honosítás és virágos kert hasznosnali művelésére.

A kertészet minden rendű ügybirátnak, legkivált pedig kisebb földbirtokokok használatára.

Irta

FARKAS MIHÁLY.

(Számos a szöveg közé nyomott metszetekkel.)

Ára füvé 2 frt o. é.

Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi és mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokok osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészek közönség figyelmét méltán kiérdemeli.

Angol társalgási nyelvtan

iskolai és magánhasználatra.

Dr. Gaspey Tamás tanmódja szerint

a magyar nyelvhez alkalmazta

RANSBOURGH ZSIGMOND

az angolnyelv magántanára a budapesti állami főreáltanodában és több polgári iskolában

Ára füvé 2 frt 80 kr.

Nagyszerű szőnyeg végeladás

Erzsébet-tér 10. szám, bálvány-utca sarkán, Sina-féle házban.

Miután a jövő évadra a legnevezetesebb szőnyeg-gyárakkal nagy mennyiségű megrendeléseket kötöttünk, s jelenleg azon helyzetben vagyunk, — tekintve a közelgő időnyt, és raktárunkon levő nagy szőnyeg-készletünket, — hogy szőnyegeinket elárusítsuk, mely célra

Erzsébet-tér 10. szám, bálvány-utca sarkán, Sina-féle házban.

NAGY SZŐNYEG VÉGELADÁST

rövid időre rendezünk. Ez által alkalmat nyújtunk a t. cz. közönségnek, mindennemű szőnyegek szoba bevonására, terem, pamlag, ágy, zongora, futó és lépcső szőnyegek, szőrmék, lábtörölők, ág- és asztalterítők, flanel-takarók, függönyök és butorszőveteket stb. kitűnő jó minőségben, nem hibás cikkeket a lehető legolcsóbb áron nálunk megszerezhetni.

Figyelemre méltó!

Különlegességek smyrnai és aubissan szőnyegekben a legsikerültebb rajzok után. Szőnyegek, régiebb minták és maradványok meglepő olcsó áron. Mivel ezen szőnyeg végeladás csakis rövid ideig tart, kérjük a t. cz. közönség szíves látogatását, s ajánljuk ezen alkalmat valóban olcsó bevásárlás végett mindennemű szőnyegek a legnevezetesebb gyárakból, felhasználni.

Level általi megrendelések pontosan eszközöltetnek és a végeladásra jutott cikkekről árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Mély tisztelettel

Tottis és Kren.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 egész évre ... 12 frt 1 félévre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre ... 8 frt 1 félévre ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre ... 6 frt 1 félévre ... 3 *

11-dik szám. 1878.

BUDAPEST, MÁRCZIUS 17.

XXV. évfolyam.

FERENCZ KÁROLY FŐHERCEG.

1802—1878.

A közös sors, az emberiség közös sorsa nem ismeri ama különbségeket, melyeket mi gyalgó emberekül magunk között fölláttunk. A földi hatalmak nem képesek kötelezni az égiet, melyek előtt az örökké való, változhatatlan természeti törvények szigorú alkalmazásában a ragyogó fejedelmi bibornak a megtépett munkás zubbonyával egy rangja van, s a legmagasabb polcon állónak sem adatik eltávoztatni magát ama tudat keserű poharát, hogy mulandó ember csupán, semmi más.

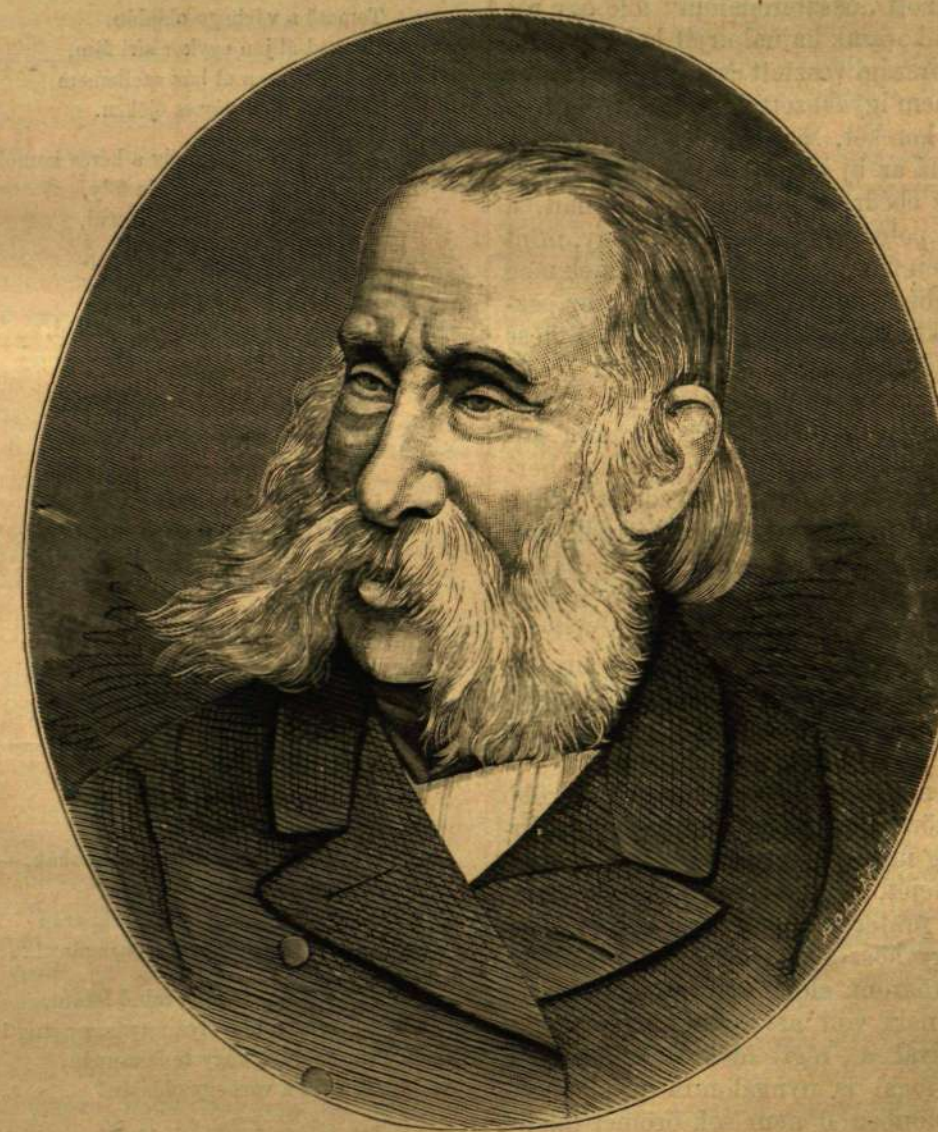
Csak a megdöbbenés, mely egy-egy ember kimúlásával a többiek keblét elfogja, s a gyász, mely őt örök nyughelyére el kíséri, csak annak kisebb vagy nagyobb mértéke mutatja, ki volt az elhunyt s minő állást foglalt el az élők között.

És e megdöbbenésből, melyet egy bécsi távirat mindnyájunk körében okozott, a gyászból, mely a hír hallatára két országban s azok határain is tul széles körökben támadt, megtudhatja minden ember, hogy nagy halottat temetünk: királyunk édes atyját, királyunkét, kinek fiai fájdalommal jobbjai milliói követelnek részt.

Ferencz Károly főherceg e hó 8-án kisenvedett.

Az elhunyt főherceg harmadik fia volt a boldog emlékeztető I. Ferencz császár és apostoli királynak. 1802 december 7-én született s tíz évvel volt ifjabb bátyjánál, Ferdinánd, későbbi császár- és királynál. Két fivére, József és János még gyermekül elhalt, az egyik négy, a másik öt éves korában.

Ferencz Károly gondos nevelésben részesült, annál is inkább, mert a trónörökös gyöngéledő egészségi állapota miatt ő tekintetett jövendő örökösül. A magyar hazafiak, köztük még Kazinczy Ferencz is, aggodalommal tekintettek a trónöröklési rend e komolyan tervbe vett megváltoztatása felé. Azonban aggodalmuk alaptalannak bizonyult: Ferdinánd, e néven V-ik, még atyja életében magyar királynak koronázottatott.

FERENCZ KÁROLY FŐHERCEG.